

CARLO GOLDONI

PADŪKĒLĒ

Trijų veiksmų komedija

Iš italų kalbos vertė

K. INČIŪRA

VEIKĒJAI

PANTALONĒ, Venecijas pirklys

DIJANA

ROZAURA

KOLOMBINA – vyresnioji kambarinė

KORALINA – jaunesnioji kambarinė

DAKTARAS BALACONIS

FLORINDAS – jo sūnus

LELIJAS

BEATRIČĒ

ELEONORA

ANSELMAS – turtingas pirklys iš Bergamo

BRIGELA – Pantalonės tarnas

BEATRIČĒS TARNAS

ELEONOROS TARNAS

TIRITOFOLO – Anselmo tarnas

Veiksmas vyksta Venecijoje.

„Padūkėlės” prologas

Sveiki, sinjorai ir sinjoros brangios!
Aš – aktorius, Prologas aš esu.
Iš saulėtos Italijos padangės
Smagiųjų pokštų žaismą jums nešu
Ir autoriaus vardu prašau nebart manęs
Už išdaigas juokingas ir painias.
Vedu jus, kur Venecija gimtoji,
Jos uostai, jos kanalai ir laivai
Prieš pora amžių džiūgavo gyvai.
Ten. Morkaus aikštėje trumpam sustoję,
Keliausime pėsti, ar plauksim gondola, -
Prieš mūs akis atgis Venecija miela.

(Kyla uždanga. Įplaukia gondola su „Padūkėlės” personažais: vienoje grupėje – Rozaura, Dijana, Kolombina, Korolina, Beatričė ir Eleonora, netoliese jų – Brigela, Eleonoros ir Beatričės tarnai; kitoje grupėje – Pantalonė, daktaras Balanconis ir Florindas (lošia kortomis). Merginos dainuoja be žodžių – vakaras, Venecija, ilgesys, meilė. Jie sulipa ant tiltelio ir sustingsta.)

PROLOGAS. *(Nuošaliai, tematomas tik žiūrovams)*

Jūs manote, kad tai XVIII šimtmečio graviūros? O ne!
Tai gyvi žmonės su ydomis ir trūkumais, kurių mes neturim.

Goldoni kartą priminė:

„Jūs pasakysite, sinjorai, kad komedijai turi rūpėti mūsų papročiai, ydos ir silpnybės. Jūs teisūs, tačiau kartais, norint pataisyti gyvuosius, tenka griebtis mirusiųjų. Visi tie tipai paimti iš gilios praeities, bet ir mūsų laikais galima sutikti daugelį tų originalų kopijų.“

Argi ne taip, sinjorai? Dėmesio! Tuoju prabils jie patys.

ROZAURA. *(Dainuoja sukdamasi, Kolombina laiko jai veidrodį)*

Tolumoj lengvai praskrieja gondola
Ir dainos aidai nurimsta – vėl tyla.

Kur man kreipti nepastovią širdį savo,
Jeigu meilė ją pagavo, ją pagavo?
Vieno būdas man patinka išdidus,
Kito – turtai, trečias – meilumu žavus.
Metų metais man viena diena pavirto:
Kaip surasti man ketvirtą, man ketvirtą.
Gęstant žarai tavęs lauksiu balkone,
Gęstant žarai tu praeisi pro mane.
Muzikos garsai tau liesis iš po skraistės –
Man lemties tu būsi leistas, būsi leistas.

DIJANA.

Musele, tau bepiga –
Visur laisva skraidai
Tu nutupi ant knygų,
Leki į lauką lygų,
Kur supasi žiedai.
Musele, tau bepiga –
Visur laisva skraidai.
Jei būčiau muselytė –
Skrajočiau sau linksmi.
Nulėkčiau paskraidyti
Ten, kur tolybėj įvyti
Man mylimi namai.
Jei būčiau muselyte,
Skrajočiau sau linksmi.

KORALINA. Puiku, mano sinjora! Jūs tikra lakštingala.

VISI. Bravo! Bravo!

KOLOMBINA. *(Sau)* Rado ką girti. *(Balsu)* Jei jau sakyti tiesą, mano sinjorai neprilygs jokia Venecijos dainininkė.

PANTALONĖ. Kas ten mums trukdo? Liaukitės peštis!

FLORINDAS. Gana kortų! Tuoju reikės pradėti vaidinimą.

DAKTARAS. Tiktai kažin, kur užgaišo Prologas.

PANTALONĖ. Tyliu! Girdžiu žingsnius. Tai jis!

Iš renesanso poezijos

PETRARKA

Sonetai

Minkšti žolynai ir takai gėlėti,
Kuriais praėjo mano mylima,
Ir tu, žalia laiminga lyguma,
Kuri galėjai balsą jos girdėti;

Laukai, žibutėm liūdinčiom nusėti,
Gaivi lapotų girių tankuma,
Kur saulė, tyliai guolin žengdama,
Raudonus savo apdarus išmėtė;

O, upių vandenys, kurie iš tolo
Švytruojant – ir į jos giedrias akis
Meilingai žiūrit pro bangų krištolą,

Jei aš galėčiau pasiverst jumis, -
Sujaudinčiau pakrantės šaltą uolą.
Kad ir jinai liepsnotų kaip širdis!

FLORINDAS. Ne! Tai Lelijas! Klausykim! Jisai, matyt, iškepė naują sonetą.

LELIJAS.

Vakaro ilgas šešėlis Veneciją dengia,
Rimstantį gaubia kanalą juodi jo sparnai.
Ar po kaitros dar liepsnoja tvankioji padangė,
Ar gal liepsnoja pamilus širdis – nežinai?

O mylima! Nesitrauk, jei praeisiu palange,
Dar palūkėk, kol į patalą vesis sapnai.
Nors tavo virpančios lūpos atsakymo vengia,

Nesidrovėk, vieną žodį tau tarsiu nūnai.

Amžius į metų laikus padalintas protingai.

Kol bus žiema, kol regėsime rudenį rimtą,

Nūn mums pavasaris – meilės daina nuostabi.

Ko susirūpinai? Kogi palangėj sustingai?

Kol nevelu – paskubėkim surinkti, apimti

Grožį ir laimę ir žiedus svaigiamam glėby.

BEATRIČĖ. Bravo, bravo, mūsų naujasis Petrarka!

ELEONORA. *(Beatričiai)* Šis sonetas man skirtas.

ROZAURA. Dėkoju, sinjora, ir vertinu jūsų įkvėpimą. *(Paima iš jos sonetą)*

LELIJAS. *(Sumišęs)* Sinjora...

ELEONORA. Padūkėlė.

(Pasirodo Prologas)

PANTALONĖ. Jūs tikriausiai sinjoras Prologas, žymus klasikinių komedijų personažas?

PROLOGAS. Jūsų paslaugoms. O jūs kas, jeigu leisite sužinoti?

PANTALONĖ. Aš vaidinu Venecijos pirklių Pantalonę ir, be to, esu dviejų dukterų tėvas.

PROLOGAS. Leiskite jums pareikšti mano gilią pagarbą. *(Efektingai lenkiasi)*

PANTALONĖ. Prašau nesivarginti. Sėskite čia.

PROLOGAS. Jeigu leisite, aš sėsiu arčiau gražių sinjorinų.

PANTALONĖ. Jūs mėgstate būti arčiau moterų?

PROLOGAS. Matote, moterys – mūsų mūzos. Tegyvuoja dailioji lytis! Tegyvuoja jos, šios komedijos herojės!

DAKTARAS. Sinjore Prologe, jūsų tarnas.

PROLOGAS. Jūs kas būsite, sinjore?

DAKTARAS. Daktaras, jūsų paslaugoms.

PROLOGAS. Puiku, labai džiaugiuosi – ir jūs mums būsite reikalingas. Aš turiu jums visiems komediją.

PANTALONĖ. O kaip ji vadinasi?

PROLOGAS. „Padūkėlė“.

ROZAURA. Atleiskite, jūs apie mane?

PROLOGAS. Nuolankus jūsų tarnas, sinjorina. Kaip tik jūsų talentui paruošiau tokias painias scenas, iš kurių net nežinau, kaip išsipainiosite ne tik jūs, ne tik sinjoros ir sinjorai žiūrovai, bet ir pats autorius.

ROZAURA. O kas autorius?

PROLOGAS. Karlo Goldoni.

FLORINDAS. Puiku! Tai ne Kazanova, Gocci, Kanaletto. Goldoni neleis susigundyti vien išroiniu teatrališkumu, kuris vilioja į save ir veda iš proto visą Europą.

PROLOGAS. Štai ir veikėjai. Pantalonė.

ROZAURA. Mano tėvas.

PROLOGAS. Dijana.

ROZAURA. Mano jaunesnioji sesuo.

PROLOGAS. Kolombina.

ROZAURA. Mano kambarinė.

KOLOMBINA. Nuolaki jūsų tarnaitė, sinjora.

PROLOGAS. Koralina.

DIJANA. Mano kambarinė.

KORALINA. Aš čia, sinjora.

PROLOGAS. Daktaras Balanconis.

DAKTARAS. Jūsų paslaugoms.

PROLOGAS. Bet kur mylimieji?

DAKTARAS. Florindas, mano sūnus.

BEATRIČĖ. Mano mielas.

PROLOGAS. Beatričė.

ROZAURA. „Miela draugė“.

PROLOGAS. Lelijas.

ELEONORA. Jis tik vienas...

PROLOGAS. Eleonora.

LELIJAS. Visi sonetai...

PROLOGAS. Brigela, Pantalonės tarnas.

BRIGELA. Taip, sinjorai, taip sinjorinos, tiktai man trukdo vienas cechinas.

TARNAI. O mes abudu čionai gražuolių sinjorinų tarnai.

PANTALONĖ. Štai ir visa puokštė. Galime pradėti komediją.

PROLOGAS. Lukterkim, sinjore. O kurgi komedijos grūdas? Goldoni čia įrašė Anselmą, turtingą pirklių iš Bergamo.

ROZAURA. Nėra sinjoro Anselmo, sinjoro Anselmo!

DIJANA. Klausykit, klausykit! Kas tai?

ANSELMAS. (*Už scenos*)

Iš kalnų, žilų kalnų
Atskrenda aidai dainų.
Vargas tam, kas nežinos
Tos vienos kalnų dainos.

Kas be melo, be apgaulės,
Kas gyvena paprastai,
Tam visur pakanka saulės,
Šviesūs tam visi kraštai.

KORALINA. Ir užpokšniai šniokšdami.

KOLOMBINA. Ir kalnų pušis rami.

BRIGELA. Klausos tos vienos dainos.

VISI TARNAI. Kaip kalnai tie – amžinos.

ANSELMAS.

Kas be melo, be apgaulės,
Kas gyvena paprastai,
Tam visur pakanka saulės,
Šviesūs tam visi kraštai.

PROLOGAS. Sinjoras Anselmas.

TIRITOFOLIO. Mano ponas.

ANSELMAS. Prašau pasakyti, ar čia gyvena sinjoras Pantalonė?

PANTALONĖ. Čionai, čionai, brangus drauge, negaiškite, tuojau pradėsime spektaklį.

TIRITOFOLIO. Eikime iš čia, čionai niekas mūsų nesupranta.

KOLOMBINA. Ir taip, sinjore Prologe...

KORALINA. Ar galima bus sužinoti komedijos turinį?

DAKTARAS. Jokių komedijų, jokių tuštybių! Jau ir taip eilę metų italai kentėjome commedia dell'arte. Ačiū dievui, pagaliau atsikratėme šito meno – nebeleiskim j sceną nesąmonių.

PANTALONĖ. Ach, brangus mano sinjore daktare, ką padarysi, kuomet tave, seną ir garbingą sinjorą, priverčia pamesti orumą ir pasiūlo imtis komedianto pokštų, kurie net marionetėms netinka.

ANSELMAS. O kas dabar madoje?

FLORINDAS. Charakterių komedija.

ANSELMAS. Tai kodėl jos nepasiūlėte?

PANTALONĖ. Todėl, kad nemanėme...

PROLOGAS. Jog italai mėgsta matyti savo charakterius scenoje.

BRIGELA. O, mes, tarnai, ir be komedijų gerai pažįstame savo ponų charakterius.

KORALINA. Ir jų kaprizus.

KOLOMBINA. Mums kiekviename žingsnyje komedija.

TIRITOFOLIO. (*Anselmui*) Eikim, sinjore, čionai mūsų niekas nesupras.

KOLOMBINA. Supras, supras!

KORALINA. Visi suprasime!

BRIGELA. Visų mūsų, tarnų, dalia nutriušusio cechino neverta.

KOLOMBINA.

Ko besulauksi?

Norint gyventi –

Melą visokį,

Apsimetimą

Už gryną auksą

Te ponai priima.

PROLOGAS.

Jeigu pristigom kam kokių vaistų,

Autonitarus, prašom atleisti,

Ir kol pasieksit savo namus –

Prašom atleisti nesklandumus.

(Tarnai šoka tarantelą. Paskui juos šoka visi personažai)

PIRMAS VEIKSMAS

1 scena

(Rozaura, puošniai apsirengusi, sėdi už staliuko su veidrodžiu rankoje)

ROZAURA. Šis kykas man visai netinka; ne mano veidui, ir tiek! Su juo aš tiesiog bjauri. Jeigu ateis sinjoras Florindas ir pamatys mane tokią, jį, ko gero, net nepažins manęs. Ne, man nebereikia tokios modistės! Kokia aš nelaiminga! Aš jų perleidau jau per trisdešimtį: iš pradžių viskas lyg ir sklandžiai eina, paskui jos ima nebeklausyti ir pradeda blogai dirbti. Nieku būdu nebedėvėsiu šito kyko! Ei, mergaitės, kur jūs? Kame jūs visos dingote?

2 scena

(Kolombina ir Rozaura)

KOLOMBINA. Aš čia, sinjora.

ROZAURA. Pažiūrėk, Kolombina – teisybė, šitas kykas man visai netinka?

KOLOMBINA. Man rodosi, jį labai jums tinka.

ROZAURA. Ką? Jį užsidėjusi aš net žiūrėti į save negaliu!

KOLOMBINA. Juk tai tas pats, kuriuo jūs taip žavėjotės. Dar vakar sakėte, kad niekuomet neturėjote tokio nuostabaus kykučio.

ROZAURA. Vakare man matėsi, kad jis man tinka, o šiandien – ne.

KOLOMBINA. Atleiskite, sinjora, jūs šiandien kiek be nuotaikos.

ROZAURA. Akiplėša! Kaip tu drįsti taip su manim kalbėti?

KOLOMBINA. Prašau atleisti, aš tai pasakiau visai nenorėdama jūsų įžeisti.

ROZAURA. Nešdinkis lauk iš čia!

KOLOMBINA. Nemaniau, kad jūs galite supykti. Aš žinau, kad mane mylite, ir man leidžiate kartais pajuokauti.

ROZAURA. Jokių nenoriu juokų. *(Šaukia)* Koralina, kur tu?

KOLOMBINA. Kodėl gi jūs, sinjora, šaukiate jaunesniąją kambarinę? Jūs norite įstumti mane į sielvartą?

ROZAURA. Ką noriu, tą ir šaukiu, ir kad tavo nė kvapo čia nebūtų.

KOLOMBINA. O sinjoras Lelijas prašė manęs šį tą jums pasakyti.

ROZAURA. Nieko nenoriu girdėti apie Leliją.

KOLOMBINA. Bet dar vakar man liepėte perduoti jam labų dienų.

ROZAURA. Aš žinau, kad jis buvo pas sinjorą Eleonorą, ir nieko nebenoriu apie jį girdėti!

KOLOMBINA. Bet juk Eleonora jūsų bičiulė.

ROZAURA. To dar betrūko! Mano bičiulė? Tegu tik pabando pas mane landžioti – nepasidžiaugs!

KOLOMBINA. Tačiau, brangioji sinjora, aš jus labai myliu ir sakau tatai, norėdama jums tik gero. Dar vakar jūs buvote tokia švelni sinjorai Eleonorai, tiek komplimentų prikalbėjote sinjorui Lelijui, o šiandien nenorite girdėti net jo vardo. Ką gali apie jus pagalvoti?

ROZAURA. Gana! Nešdinkis iš čia!

KOLOMBINA. Gerai, gerai, išeinu. *(Sau)* Kiek reikia kantrybės, norint pakęsti tokį būdą! *(Išėina)*

3 scena

(Koralina ir Rozaura)

ROZAURA. Koralina!

KORALINA. Sinjora?

ROZAURA. Argi tu negirdi? Aš tave triskart šaukiu.

KORALINA. Atleiskite, girdėjau; tačiau kai kambariuose Kolombina, aš nedirstu čionai jeiti.

ROZAURA. Kodėl?

KORALINA. Jinai mane persekioja; sako, kad aš jaunesnioji kambarinė, neleidžia man įžengti į kambarius, o būna atvejų, kad ir rankas paleidžia į darbą.

ROZAURA. Koralina, vargšėlė! Na, aikšen, mieloji, aš taip tave myliu. Noriu, kad ateityje tikrai tu viena man patarnautumei.

KORALINA. *(Sau)* Kuriems galams tas keistumas?

ROZAURA. Sakyk man: tiesa, tas kykas man visiškai netinka?

KORALINA. O taip, sinjora. Visiškai jums netinka. *(Sau)* Bandysiu jai visuomet pritarti.

ROZAURA. Na štai, tu supratinga mergaitė. O Kolombina – stačiokė.

KORALINA. Nesigirdama pasakysiu, kad moku šį tą daryti.

ROZAURA. O kykus moki?

KORALINA. Taip, sinjora, moku. Aš vieną padariau sinjorai Dijanai, jūsų seseriai.

ROZAURA. Parodyk.

(Koralina išėina kyko)

ROZAURA. Kolombina man nusibodo. Jinai be galo mėgsta liežuvauti. Užtat Koralina jau kuris laikas griebėsi proto, tapo gera kambarine ir aš noriu, kad jinai man patarnautų.

KORALINA. (*Jeina*) Sinjora, štai kykas.

ROZAURA. Koks žavumėlis! Man jisai beprotiškai patinka. Šituos dalykuos tu daug geriau susigaudai už Kolombiną.

KORALINA. (*Sau*) Štai tau stebuklai! Ji visuomet plūdo mano darbą, o dabar giria.

ROZAURA. Tu – nuovoki mergaitė.

KORALINA. Atleiskite, sinjora, aš nežinau, ar gerai pasielgiau, ar blogai; manau, kad gerai.

ROZAURA. Kas atsitiko?

KORALINA. Pas jus buvo beužeinanti sinjora Beatričė, o aš pasakiau, kad jūs užimta.

ROZAURA. Kodėl?

KORALINA. Todėl, kad vakar vakare man pasitaikė nugirsti, kaip jūs blogai apie ją pasakėte. Pamaniau, kad ant jos pykstate, ir kad bus geriau visai jos nepriėmus.

ROZAURA. Ir labai blogai padarei; mane ima apmaudas, kad jinai išėjo.

KORALINA. Ne, jinai dar čia; ji pasiliko paplepėti su jūsų seserimi.

ROZAURA. Kuo greičiau ją kviesk pas mane.

KORALINA. Bet juk vakar vakare...

ROZAURA. Vakare vakare man ją apšmeižė, bet, pasirodo, viskas nesąmonė. Aš jau nebepykstu ir noriu ją matyti.

KORALINA. Gerai, pakviesiu ją čia. (*Sau*) Koks užgaidus charakteris!

ROZAURA. Na, ta mieliausioji Eleonora pašoks dabar man kaip reikiant! Ji žino, kad sinjoras Lelijas neabejingas mano atžvilgiu, ir vis dėlto stengiasi jį atmušti. Tai tau ir draugė! Diveidis padaras! Ir gerai, Lelijas nebeišgirs iš manęs nė vieno švelnaus žodžio. Jei ką myliu, tai jau noriu būti vienintelė.

4 scena

(*Beatričė ir Rozaura*)

BEATRIČĖ. Man labai nemalonu, kad sutrukdžiau jums...

ROZAURA. Ką jūs, brangioji! Atvirkščiai, aš labai džiaugiuos.

BEATRIČĖ. Man kai ką pranešė, tačiau nenoriu tuo tikėti. Man davė surpasti, neva vakar vakare jūs labai ant manęs užsirūstinote.

ROZAURA. Aš? Ant jūsų? Keista! Ką gi jau taip jūs man padarėte?

BEATRIČĖ. Ir pati savęs klausiau, kas gi atsitiko? Aš gi nieko blogo jums nepadariau.

ROZAURA. Visa tai vien pikti liežuviai, mano brangioji, tikrai pikti liežuviai! Norėtus žinoti, kas galėjo tai padaryti?

BEATRIČĖ. Pabandykit, atspėsite.

ROZAURA. Sinjora Eleonora.

BEATRIČĖ. Ne, klystate.

ROZAURA. Tiktai ji galėjo pasakyti.

BEATRIČĖ. Prisiekiu savo garbe, ne ji!

ROZAURA. Tuomet kas gi?

BEATRIČĖ. Negaliu pasakyti

ROZAURA. Ach, vadinasi, jūs visai manęs nemylite.

BEATRIČĖ. Gerai, pasakysiu: Koralina.

ROZAURA. Koralina? Ach, nenaudėlė!

5 scena

(Koralina ir tie patys)

KORALINA. Sinjora...

ROZAURA. Nešdinkis lauk!

KORALINA. Paklauskite...

ROZAURA. Sakau tau, tuojau pat nešdinkis lauk ir nedrįsk peržengti šito kambario slenksčio.

KORALINA. Sinjora Dijana atsiuntė mane savo kyko.

ROZAURA. Na, imk tą šlamštą! *(Meta jai kyką į veidą)*

KORALINA. Na ir iš tikrųjų beprotė! *(Išeina)*

BEATRIČĖ. Kaip man nemalonu, kad dėl manęs užsirūstinote ant tos vargšės mergaitės.

ROZAURA. Sakykite, brangioji, ar seniai matėte sinjora Florindą?

BEATRIČĖ. Jau keletą dienų aš jo nemačiau.

ROZAURA. Ką pasakysit apie jį?! Ar ne tiesa, koks malonus jaunas žmogus... Koks gražus... Sėskit, sėskit. Ei! Kas tenai?

BEATRIČĖ. *(Sau)* Nejaugi? Rozaura – Florindo mylimoji? Tuo būdu – ji mano varžovė?

6 scena

(Kolombina ir tie patys)

KOLOMBINA. Sinjora.

ROZAURA. Atnešk man dvi kėdes.

KOLOMBINA. Klausau, sinjora.

ROZAURA. Kas gi tau? Ko tu raukaisi?

KOLOMBINA. O kodėl jūs nepašaukėt Koralinos?

ROZAURA. Liaukis, liaukis, kvailute. Tu gi žinai, kad aš greitai atlyžtu.

KOLOMBINA. *(Sau)* Jai per savaitę septyni penktadieniai! *(Atneša dvi kėdes ir išeina)*

ROZAURA. Na, eikšokit, sėskime ir truputį pakalbėkime apie Florindą. Tiesa, jį labai mielas jaunas žmogus?

BEATRIČĖ. O, be abejo! *(Sau)* Tikrai ne tau tai žinoti!

ROZAURA. Jo tokios nuostabios akys. Ir aplamai jį gana dailus.

BEATRIČĖ. Verčiau man papasakokit, kaip jums sekas su sinjoru Lelijumi.

ROZAURA. Ach, net netarkite man jo vardo! Tai neišauklėtas storžievis; nenoriu jo nė matyti.

BEATRIČĖ. Kodėl gi jūs taip nepagarbiai kalbate apie sinjorą Leliją – juk dar prieš trejetą dienų juo taip žavėjotės?

ROZAURA. Tuomet jo dar gerai nepažinau. O dabar pažįstu artėliau. Be to, jį sukasi apie sinjorą Eleonorą.

BEATRIČĖ. *(Sau)* Dabar suprantama, kodėl jį sukasi nebegeras.

ROZAURA. Na, ką pasakysit apie Florindą, apie mieląjį Florindą? Tiesa, malonu jį net pažvelgti?

BEATRIČĖ. O ar žino jūsų tėvas, sinjoras Pantalonė, kad jums taip patinka Florindas?

ROZAURA. Nieko nežino; jis dar vakar siūlė man vyrą kažkokį Anselmą, pirklių, gyvenantį kalnuose; o aš iš to piktumo ėmiau ir sutikau.

BEATRIČĖ. Na, tai kaip dabar išsisuksite?

ROZAURA. Atsisakysiu ir viskas!

BEATRIČĖ. Gerai, kad laiku apsigalvojote. Dabar reikia manyti, jį sukasi nebevers jūsų tekėti už to pirklio.

ROZAURA. O, man nėra ko bijoti. Tėvas tikrai mane myli ir daro visa, ko aš įsigėdžiu. Jis nė už ką pasaulyje nenorės suteikti man sielvarto. Brangioji sinjora Beatrice, jūs ištikima mano draugė, ir tikrai jums vienai galiu patikėti savo širdies paslaptis. Kaip čia padarius, kad galėčiau pasikalbėti su sinjoru Florindu.

BEATRIČĖ. Pati sugalvokite.

ROZAURA. Jūs galėtumėt man padėti; atveskite jį pas mane.

BEATRIČĖ. Ką jūs! Norite, kad imčiausi sąvadauti?

ROZAURA. Argi negalima suteikti malonumo draugei? Būdama jūsų vietoje tikrai tatai padaryčiau. Pagaliau ir aš, ir Florindas esame laisvi žmonės.

BEATRIČĖ. Gerai, vėliau pakalbėsime. *(Sau)* Viską padarysiu, kad tu jo nepamatytumei.

ROZAURA. Štai ir tėvas. *(Abi atsistoja)*

7 scena

(Pantalonė ir tie patys)

PANTALONĖ. *(Beatričei)* Nuolankiausias jūsų tarnas!

BEATRIČĖ. Jūsų tarnaitė, sinjore Pantalone!

PANTALONĖ. Ką beveiki, mano dukra? Kaip jauties?

ROZAURA. Dabar nuostabiai. Su manimi mano mylima draugė; jinai atėjo manęs išblaškyti.

PANTALONĖ. Štai kaip? Labai džiaugiuos, kad tu myli sinjorą Beatričę ir drauge su ja praleidi laiką.

ROZAURA. Taip taip, sinjora Beatriče, mane dažniau lankykite, kas dieną užsukite su mumis papietauti.

BEATRIČĖ. Dėkoju už malonų kvietimą, greitai ir vėl užbėgsiu pas jus. *(Sau)* Ateisiu išsiaiškint – kas ir kaip. *(Rozaurai)* Dabar, jums leidus, aš einu.

ROZAURA. Ne ne, dar pasilikite.

PANTALONĖ. *(Tyliai Rozaurai)* Teeinie, man reikia šį tą tau pasakyti.

BEATRIČĖ. Beje, norėdama suteikti jums malonumo, galiu ir pasilikti.

ROZAURA. Ką gi, jeigu jau taip norite išeiti, aš jūsų nebesulaikysiu. *(Sau)* Įdomu, ką nori man pasakyti tėvas.

BEATRIČĖ. Antraip jūs galite pagalvoti, kad man su jumis nuobodu. Aš dar truputį pasėdėsiu.

ROZAURA. Ne ne, nesivarginkit; eikite namo.

BEATRIČĖ. Betgi aš jums sakau: pasiliksiu!

ROZAURA. Betgi aš jums sakau, kad išeitumėte!

BEATRIČĖ. Man rodosi, kad jūs mane išvarote.

ROZAURA. Ką jūs, brangioji!

BEATRIČĖ. Gerai, aš eisiu.

ROZAURA. *(Tyliai Beatričei)* Suprantama, eikite ir atminkite, kad jūs privalote atvesti Florindą.

BEATRIČĖ. Gerai gerai. Mano pagarba, sinjore Pantalone; iki pasimatymo, brangioji.

PANTALONĖ. Žemai lenkiuosi.

BEATRIČĖ. Šįkart pakankamai sužinojau. Dabar man aišku, kaip aš privalau veikti. *(Išeina)*

(Pantalonė ir Rozaura)

ROZAURA. Na, tėve, ką gi norėjote man pasakyti?

PANTALONĖ. Turiu tau malonią naujieną.

ROZAURA. Kokią?

PANTALONĖ. Mano tarpininkas viską švariai paruošė. Jis tave išgyrė tam sinjorui Anselmui, apie kurį tu jau esi girdėjusi – mes su juo susitikome akis į akį ir apie viską susitarėme.

ROZAURA. Bet juk aš jo nepažįstu ir neturiu jokio noro už jo eiti.

PANTALONĖ. Bet juk vakar vakare tu sutikai.

ROZAURA. Jeigu aš privalau ištekėti, tai jau nieku būdu nenoriu išvažiuoti toliau už šių vietų.

PANTALONĖ. Brangioji dukra, jis milijonierius. Nors jis žmogus ir neįmantrus, bet tiek turi pinigų – net vištos nelesa, be to, sugeba atkreipti į save dėmesį, ir tėviškėje jį gerbia kaip įžymų sinjorą.

ROZAURA. Palaidoti save kažkokiam kalne? O ne, tai neįmanoma!

PANTALONĖ. Bet kodėl gi tu vakar davei sutikimą?

ROZAURA. Prasitariau nepagalvojusi.

PANTALONĖ. Neblogas reikalas! Na ir į patogią gi padėtį patekau per tave! Aš pažadėjau tam mielam žmogui suvesti judu į pasimatymą, o šit nė nebežinau, kaip dabar išsipainiosiu.

ROZAURA. Na, jeigu jis nori mane matyti, prašom. Tegu ateina.

PANTALONĖ. O jeigu tu jam patiksi?

ROZAURA. To maža; reikia, kad ir jisai man patiktų.

PANTALONĖ. O jeigu jisai tau patiks?

ROZAURA. Tai neįmanoma.

PANTALONĖ. Kodėl neįmanoma? Na, eikšeki, kvailute, eikšeki; prisipažink man, tu žinai, kaip aš tave myliu. Ar tik tu neįsimylėjai?

ROZAURA. Jeigu jau tiesą... ne, nedirjstu.

PANTALONĖ. Kalbėk, būk atvira, tu gi mano dukrytė mieliausia. Tu juk mano vyresnioji, o aš tave myliu visų labiausiai ir padarysiu viską, kad tik būtumei patenkita.

ROZAURA. Brangusis tėve, aš mielai tekėčiau už sinjoro Florindo.

PANTALONĖ. Ką gi, Florindas – jaunas žmogus, prieš kurį negalėčiau pasakyti nė pusės žodžio. Bet reikia sužinoti, ar jis panorės tavęs?

ROZAURA. O! Panorės, panorės!

PANTALONĖ. Tu esi tuo tikra?

ROZAURA. Panorès, panorès!

PANTALONĖ. Įsikando: „Panorès, panorès“. Ach, dukra dukra! Gana kaprizų! Greičiau susitvarkyki, kitaip aš proto neteksiu. Tave išleidęs iš rankų, tuojau imsiuos kitos, ir tuomet galas mano kančioms!

ROZAURA. Ką? Tiktai neišleiskite mano sesers pirmiau manęs!

PANTALONĖ. Ne ne, nesijaudinki, aš tavęs nenuskriausiu.

ROZAURA. Leiskite mane už sinjoro Florindo.

PANTALONĖ. Ar tik neįsakysi tu man bėgioti ir ieškoti vyro savo dukrai?

ROZAURA. Ach, jis ir pats ateis pas jus.

PANTALONĖ. Na, jeigu jau patsai ateis, pažadu tau viską sutvarkyti.

ROZAURA. Brangusis tėve, jūs man grąžinote gyvybę.

PANTALONĖ. Tiktai gerai įsidėmėki: jeigu ateis tasai Anselmas, tu iš mandagumo privalai jį priimti ir būti su juo švelni.

ROZAURA. Gerai gerai, tegu tik į mane pažvelgia; pamatys – tiktai apsilaižys.

PANTALONĖ. Tačiau ši santuoka sukurtų tau gerbūvj.

ROZAURA. Aš tesvarstau tiktai apie savo laimę. Kam gi man pinigai, puošmenos, prabanga? Jeigu rasiu sau vyrą, kuris mane mylės, man nieko daugiau nė nereikia. (*Sau*) Brangusis Florindai, tas truputis, kurį tu turi, man brangesnis už milijonų milijonus. (*Išeina*)

PANTALONĖ. Ech! Kai jau ateina laikas mergaitėms tekėti, niekuomet nerandi ramybės. O štai ir kita. Žiūrėkit, kokia didelė užaugo! Ko gero, ir toji bežiūrint ims prašytis už vyro.

9 scena

(*Dijana ir Pantalonė*)

DIJANA. Sveiki, sinjore tėve.

PANTALONĖ. Laba diena, sinjora dukra mano.

DIJANA. Norėjau paprašyti vienos jūsų malonės.

PANTALONĖ. Kokios, sinjora?

DIJANA. Aš nebenoriu miegoti su Koralina.

PANTALONĖ. Kas nutiko?

DIJANA. Jai per miegus kažkas sapnuojasi ir jinai spardosi.

PANTALONĖ. Klausyki, tu miegi su Koralina, Rozaura su Kolombina. Aš tyčia judviem daviau po kambarinę, kad jums nebūtų liūdna.

DIJANA. Bet aš nebenoriu miegoti su Koralina.

PANTALONĖ. Vis dėlto tau vienai miegoti nedera.

DIJANA. Ir Koralina pasakė, kad jinais su manim nebemiegos.

PANTALONĖ. Nebemiegos? Kodėl?

DIJANA. Sako, mieliau jinais vertinanti Brigelos draugiją.

PANTALONĖ. Puiku, jei jie vienas kitą myli, tegu susituokia ir tuomet visada bus kartu.

DIJANA. Jeigu Koralina bus su Brigela, tai aš taip pat galiu su kuo nors būti.

PANTALONĖ. Pakaks! Meski tas šnektas. Eik verčiau dirbti. Siūk marškinius, prijuostes. Ruoški sau kraitį.

DIJANA. O, mano kraitis jau labai seniai paruoštas.

PANTALONĖ. Kas gi paruošė?

DIJANA. Mano motina.

PANTALONĖ. Motina jums paliko mantą ir rentą, aš gi be to jums duodu šešis tūkstančius dukatų.

DIJANA. Šešis tūkstančius dukatų? O kiek tai sudarys soldi?

PANTALONĖ. Jeigu tu imtumei skaičiuoti, kiek soldi turi šeši tūkstančiai dukatų, tavo ištikėtų stabas. Ar tu žinai, kad tai sudaro per septynis šimtus tūkstančių soldi?

DIJANA. Nežinau! Aš temoku skaičiuoti tik ligi dvidešimties.

PANTALONĖ. Bent smagumėlis! Tu stačiai žavinga! Vaizduojuos, kaip tu tvarkysi ūkį?

DIJANA. Tvarkysiu ūkį? O kuriems galams mūsų tarnaitė?

PANTALONĖ. Aš gi tau nepasakiau, kad šito teks imtis mūsų namuose.

DIJANA. Kaip? Jūs norite, kad aš išeičiau tarnauti?

PANTALONĖ. Noriu, kad tu tarnautumei vyrui.

DIJANA. O ne, mano vyras man tarneaus.

PANTALONĖ. O kaip gi tu norėtumei, kad jisai tau tarnautų?

DIJANA. Noriu, kad jis man šildytų kojas.

PANTALONĖ. Šildytų tau kojas ir tik tiek?

DIJANA. Ir rankas. Kam gi tuomet vyrai? Tam ir tetinka, kad šildytų.

PANTALONĖ. Nesuprantu, kokias nesąmones tu mali? Ar tu supranti, kas tai yra vyras?

DIJANA. To betrūko! Kaip gi aš nesuprasiu? Tai nelyginant dėžė, skiriama šildyt moterims, kuomet joms šalta.

PANTALONĖ. Ir kojų šildytuvą tu vaidni vyrui?

DIJANA. Taip visi čia sako.

PANTALONĖ. *(Sau)* Ji pernelyg naivi. *(Dijanai)* Matai, aš tau noriu duoti kitokios rūšies vyrą.

DIJANA. Kokį duosite, tokį ir paimsiu.

PANTALONĖ. Aš tau duosiu vyrų žmogų, kuris visada bus tavo draugėje, ir kad tu nebijotumei, su tavimi praleis dienas ir naktis, ir tuomet su Koralina miegoti tau jau nebeteks.

DIJANA. Aš turiu du jaunikius, kurie man siūlė savo paslaugas.

PANTALONĖ. Reikia kuo greičiau ją nusikratyti. *(Dijanai)* Kas jie?

DIJANA. Vienas – sinjoro Pankracijaus sūnus, o kitas – sinjoro Fabricijo.

PANTALONĖ. *(Sau)* Jie abu man patinka. *(Dijanai)* Katras labiau atitinka tavo skonį?

DIJANA. Aš imčiau abu.

PANTALONĖ. *(Sau)* O, varge mano! *(Dijanai)* Gana! Eik į savo kambarį. Vėliau pakalbėsime.

DIJANA. Jeigu ketinate man duoti tik vieną, tai duokite sinjoro Fabricijo sūnų.

PANTALONĖ. Kodėl jį, o ne kitą?

DIJANA. Na, jis aukštesnio ūgio.

PANTALONĖ. Eik sau, dėl dievo; nebenoriu nieko klausyti.

DIJANA. Gerai. Darykite, kaip norite. Bet su Koralina daugiau nebemiegosiu. Jeigu jūs nerasite man ko nors kompanijai, tai aš pati pasiieškosiu. *(Išeina)*

PANTALONĖ. O! Jinai visą versmę atras sau dūsautojų. Bet aš tam padarysiu galą. Mergiotė pernelyg naivi ir laikyti ją namie pavojinga. Arba ją išleisiu už vyro, arba nusiūsiu pas tetą; teta protinga moteris. Koks painus uždavinys! Jeigu mergaitės buklios, tai jos gali pridaryti kvailysčių, kad tik tau įkastų; jeigu jos naivios – gali pačios per savo lengvapėdiškumą patekti į paines. Geriau jų visai neturėti. O jeigu jau yra, reikia būti įžvalgiam: žvalias sutramdyti, kvailias mokytį. Su vienomis pravartus griežtumas, su kitomis švelnumas, tačiau visas reikia abiem akim prižiūrėti ir būti budriam. Ir kadangi jaunuose metuose jos dar kuklios, būtina joms surasti gerą vietelę, aprūpinti šaunia padėtimi, tuo būdu nusimesti nuo pečių sunkiąją pareigą jas beginant ir besaugant nuo pagundų ir pavojų, kad tik jos nesukluptų. *(Išeina)*

10 scena

(Koralina ir Brigela)

KORALINA. Beje, mano brangusis Brigela, kada gi mūsų vestuvės?

BRIGELA. Nekvaršinkit sau galvos, bematant sulipdysime. Aš jau užmečiau meškerę šeiminkui ir jisai prižadėjo man padėti. Apsivesime, atidarysiu krautuvėlę ir daugiau nebetarnausime.

KORALINA. Och! Kad dievas duotų! Tarnystė – sunkus daiktas; šiame name nebeprisilikčiau jau vien dėl tos sinjoros Rozauros... Bjauri jinai: kas sekundė kitokia, pagaliau, ir manęs ji nepakenčia.

BRIGELA. Pakentėkite truputaitį ir būkite rami: aš jus vesiu. *(Sau)* Kaip gi, lauk!

KORALINA. Čia vélekos ta meilutė Kolombina mane persekioja – ir gyvenk, jei nori.

BRIGELA. Išvažiuosime iš čia ir jos niekuomet nebematysite.

KORALINA. Bet kada gi vis dėlto bus mudviejų vestuvės?

BRIGELA. Lukterkit, kol aš sugaudysiu šiek tiek pinigų atidaryti krautuvikei, o paskui mudu greitai iš čia išsinešdinsim.

KORALINA. O daug jums dar reikia?

BRIGELA. Būtų mano kišenėj trys cechiniai, pirkčiau siaurų kaspinių, kurių dar trūksta mano asortimente, ir tuomet nors ryt braukšt ir tuokiamės. Du cechiniai man atsiras, o štai trečiojo ir nesurenku.

KORALINA. Jums trūksta tiktai vieno cechino?

BRIGELA. Su trimis cechinais būčiau vyras – nors šiandien sėsk ant žirgo.

KORALINA. Jeigu taip – cechiną sukrapštyčiau.

BRIGELA. Kaip? Jūs manim netikite? Duokite man cechiną, tuomet pamatysite.

KORALINA. Lekiu jo. Tą cechiną iš algos sutaupiau. Brangusis Brigela, aš jį atiduodu jums. Aš jums pasitikiu; tiktai prašau, paskubėkite.

BRIGELA. Tempkite jį ir per dvi valandas mes viską sudorosime.

KORALINA. Laukte laukiu minutės, kuomet išeisiu iš šitų namų. Jeigu man pavyks ištekėti anksčiau už Kolombiną, jinais sprogs iš pavydo. (*Išėina*)

BRIGELA. Tuo tarpu čiuptelsim tą cechinuką. Nesulauktų, kad vesčiau. Ne, aš ne toks kvailys. Man tik ne pro šalį paišdykauti su tomis dviem tarnaitėm ir, pasitaikius progai, su didžiausiu malonumu apipešioti joms kiek plunksneles.

11 scena

(*Kolombina ir Brigela*)

KOLOMBINA. Brigela, jūsų ieško šeimininkė.

BRIGELA. Kas? Sinjora Rozaura? Nenoriu, kad ji mane kvailintų.

KOLOMBINA. Nėra ko sakyti, pavyzdingas gi jūs tarnas! Jūs tik ir tykote pasielgti saviškai.

BRIGELA. Brangioji sinjora Kolombina, jums, manding, tik ir rūpi priekabių ieškoti. Jau kuris laikas jūs manęs nevirškinate.

KOLOMBINA. Ko jūs prie manęs kimbate? Argi neturite savo mylimosios Koralinės?

BRIGELA. Koralina mano mylimoji? Kas jums pritauskė tokių nesąmonių?

KOLOMBINA. Aš ne kurčia ir ne akla. Matau ir girdžiu – ir žinau, ką kalbu.

BRIGELA. Ką gi, iš tiesų jūs klystate.

KOLOMBINA. Tai imkit man ir pasakykit, ką jūs vakar vakare veikėte savo kambary?

BRIGELA. Tuoju viską paaiškinsiu; kalbėsiu atvirai. Atvyko vienas mano giminaitis, jisai pakliuvo į bėdą ir prašė jam padėti. O pinigų, kad galėčiau jį išvaduoti, nėra. Paprašiau šeimininko – jisai man atsakė. Koralina girdėjo, kaip aš skundžiausi, ir pasiūlė man paskolinti cechiną; aš ir sutikau.

KOLOMBINA. Ir jinai davė?

BRIGELA. Kol kas dar ne.

KOLOMBINA. Kreiptumėtės į mane – aš irgi jums neatsakyčiau.

BRIGELA. Brangioji Kolombina, dar ne vėlu. Jeigu Koralina man cechino dar nedavė, aš mieliau jį paimsiu iš jūsų, negu iš jos.

KOLOMBINA. O paskui į mane nė žiūrėt nežiūrėsite.

BRIGELA. Stebiuosi jums! Aš žmogus padorus, moku būti dėkingas; ir jeigu kas man padaro vieną paslaugą, aš stengiuosi atsilygindamas padaryti dvi, jei galiu.

KOLOMBINA. O man tereikia tik vieno.

BRIGELA. Ko būtent?

KOLOMBINA. Kad mane mylėtumėt.

BRIGELA. Bet viena meilė man nepriimtina.

KOLOMBINA. Nepriimtina? Kodėl?

BRIGELA. Todėl, kad norėčiau jus vesti.

KOLOMBINA. O, tatau būtų dar geriau.

BRIGELA. Keletas žodžių – ir bus tvarka. Kai tik atsiplėšiu nuo savo giminėlės, mudu dar pasišnekėsime.

KOLOMBINA. Tai keliaukite, susivikruokite.

BRIGELA. Vis tiktai gausiu cechiną, bematant viską sutvarkysiu.

KOLOMBINA. Tuoju pat jį atnešiu. *(Sau)* Tegu ta liežuvininkė Koralina padvesia iš pykčio.

BRIGELA. Tai gerai! Išviliot iš kiekvienos po cechiną – ir iš abiejų pasijuokti! O štai ir Koralina.

12 scena

(Koralina ir Brigela)

KORALINA. Na, štai ir aš su cechinu.

BRIGELA. Bent šaunuolė! Aš jums labai dėkingas. Jis kelias kraičio sąskaiton.

KORALINA. Imkite, o kuomet mane apsivesite, gausite dar tris.

BRIGELA. Labai gerai! *(Sau)* O gali ir taip susikloti, kad jį pravalgysiu ir be vestuvių.

KORALINA. Atminkite, kad reikia skubėti.

BRIGELA. Būkite rami. Juk aš taip pat nekantrauju.

KORALINA. O štai ir Kolombina.

BRIGELA. Greičiau išeikite, tegu jinai nemato jūsų.

KORALINA. Na ne. Pasiliksiu čia. Juk aš jos nebijau.

13 scena

(Kolombina ir tie patys)

KOLOMBINA. Sinjore Brigela, ar galiu jums pasakyti tikrai vieną žodelį?

BRIGELA. Jūsų paslaugoms, sinjora. *(Koralinai)* Lukterkite.

KOLOMBINA. *(Sau)* Visuomet su ja.

KORALINA. *(Sau)* Ko jai pagaliau reikia iš Brigelos?

KOLOMBINA. *(Tyliai Brigelai)* Jinai davė jums cechina?

BRIGELA. *(Tyliai Kolombinai)* O, ką jūs! Aš neėmiau.

KOLOMBINA. *(Duoda Brigelai cechina)* Štai jums.

BRIGELA. Dėkoju, šita širdis priklauso jums.

KORALINA. Kokios tarp judviejų paslaptys su sinjoru Brigela?

KOLOMBINA. O kas jums rūpi, sinjora?

KORALINA. Jei nerūpėtų, aš ir nekalbėčiau.

KOLOMBINA. Kalbėkite, jeigu taip norite.

BRIGELA. *(Sau)* Tuoju kils peštynės.

KOLOMBINA. Ar tik ne jūsų jaunikis Brigela?

KORALINA. Aš neprivalau jums duoti ataskaitos.

KOLOMBINA. Sinjore Brigela, sakykite, ar tik ne jai atidavėte savo širdį?

KORALINA. O ne, sinjora, tikras dalykas, širdį jįsai atidavė jums.

BRIGELA. Aš savo širdį pardaviau: ji nupirkta už cechina. Kas man davė cechina, tas ir gavo mano širdį.

Nesijaudinkit ir nerėkite. Aišku? Na ir ganės!

KORALINA. *(Sau)* Vadinasi, Brigela mano?

KOLOMBINA. *(Sau)* Brigelos širdis parduota man! *(Išeina)*

14 scena

(Rozaura, Brigela, vėliau Kolombina)

ROZAURA. *(Brigelai)* Pasiunčiau jus pašaukti, o jūs neskubate...

BRIGELA. Kaip tik irėjau.

ROZAURA. Tuoju bėkite pas sinjorą Beatričę ir pasakykite, kad jos laukiu, ir kad jinai tuoju pat ateitų. Negaiškuokite!

BRIGELA. Viskas bus padaryta. *(Išeina)*

ROZAURA. Štai ir ištekėsiu už Florindo, atkeršydama tam stačiokui Lelijui.

KOLOMBINA. Sinjora Eleonora čia.

ROZAURA. Nenoriu jos matyti.

KOLOMBINA. Ką liepsite jai pasakyti?

ROZAURA. Sakyk, jog aš užimta.

KOLOMBINA. *(Sau)* Neišmanau, kaip man tatai padaryti.

ROZAURA. Nenoriu jos nė pažinti.

KOLOMBINA. O štai ir jinai, dabar jau per vėlu. *(Išeina)*

15 scena

(Rozaura ir Eleonora)

ROZAURA. *(Sau)* Koks jžūlumas!

ELEONORA. Atleiskite, aš, rodos, pavėlavau.

ROZAURA. Na, kokie niekai!

ELEONORA. Kas jums? Jūs, rodos, blogai nusiteikusi?

ROZAURA. Man kažkodėl nėra noro šnekėtis.

ELEONORA. Jūs pykstate? Ar tik ne ant manęs?

ROZAURA. *(Sau)* Sąžinė tau tatai pakuždės.

ELEONORA. Taip ir bus, numanau, kame reikalas.

ROZAURA. Galimas daiktas, kad jūs žinote geriau už mane, sinjora.

ELEONORA. O, suprantama, aš tatai žinau! Jūs pykstate dėl savo mylimojo.

ROZAURA. Taip, sinjora, dėl mano mylimojo.

ELEONORA. Ir jūs nepatenkinta, kad viena asmenybė, apsimesdama jūsų drauge, stengiasi jį atimti iš jūsų.

ROZAURA. Esu tos nuomonės, kad tai negarbingas poelgis.

ELEONORA. Jūs teisi ir aš suprantu jūsų susierzinimą.

ROZAURA. Ir todėl jūs atėjote čia man tatai pasakyti?

ELEONORA. Aš tai jums sakau kaip draugė. Vos tik sužinojau, kad sinjora Beatričė bando nuo jūsų atmušti Florindą, pajutau, kaip verdu pasipiktinimu vien dėl jūsų.

ROZAURA. Kaip? Beatričė turi meilės reikalų su Florindu?

ELEONORA. O jūs to nežinojote?

ROZAURA. Tikrai ne; papasakokit man!

ELEONORA. Na, tai klausykite: Florindas vos ne kasdien lankosi pas Beatričę, jiedu šnekučiuojasi vienu du ir mirtinai į vienas kitą įsimylėję.

ROZAURA. *(Sau)* Ach, klastūnė! Štai ką ji man padarė!

ELEONORA. Jinai pas jus lankosi, vaidina jūsų draugę, o paskui gi veikia už jūsų pečių.

ROZAURA. Gana tų pokštų! Žinau, ką dabar daryti.

ELEONORA. Tokių ištikimų draugių, kaip aš, jūs niekur nerasite.

ROZAURA. Sakykite man, brangioji Eleonora, ar sinjoras Lelijas lankosi pas jus?

ELEONORA. O ne! jis kartais bandydavo, bet aš atstūmiau jo garbinimus. *(Sau)* Taip aš tau tuoju ir išdėsiu tiesą!

ROZAURA. Vadinas, Lelijas stačiai apgavikas, o jūs tikras draugas.

ELEONORA. Argi Lelijas sakė, kad jus myli?

ROZAURA. Na, žinoma.

ELEONORA. Vadinas, gerai pasielgiau, kad nepanorau jo priimti?

ROZAURA. Labai gerai ir aš jums dėkinga.

ELEONORA. O, aš visuomet garbingai elgiuosi su savo draugais, aš ne tokia, kaip sinjora Beatričė.

ROZAURA. Ji tiktai apsimeta drauge, ir nuo šios minutės nenoriu jos pažinti. Mano drauge būsite tik jūs.

ELEONORA. Jūs galite manim pasikliauti.

16 scena

(Beatričė ir tie patys)

BEATRIČĖ. Štai ir aš; atėjau sužinoti, ko jūs iš manęs norite.

ROZAURA. Nieko, sinjora. Mano pagarba. *(Išeina)*

BEATRIČĖ. Tai bent priėmimas! Kokia elgsena! Kas jai kvoštelėjo į galvą? Kodėl jinai siunta? Prieš dvi valandas jinai mane apžėrė komplimentais; dabar pati siuntė mane pakviesti – ir štai kaip priima!

ELEONORA. Argi jos nepažįstate? Reikia jai atleisti jos silpnybes.

BEATRIČĖ. Mano koja čia nebeįžengs.

ELEONORA. Man reikėjo šį tą išsiaiškinti; jeigu ne tai – ir aš nebūčiau čia užsukusi.

BEATRIČĖ. Na ir charakteris! Dabar jos tokia nuotaika, po minutės – kitokia!

ELEONORA. Ji taip įnoringa – net neįmanoma su ja turėti jokio reikalo. Štai jūs tai pagal mano skonį: jūsų ramus, nuoširdus ir tiesus būdas.

BEATRIČĖ. Brangioji Eleonora, ir jūs man patinkate. Tikra tiesa, aš jus labai myliu. *(Sau)* Neypatingai.

ELEONORA. Ir man smagu su jumis.

BEATRIČĖ. Greičiau iš čia išėikim.

ELEONORA. Einam.

BEATRIČĖ. *(Sau)* Su ja draugauti man patogu: jinai padeda nuslėpti nuo Rozauros mano meilę Florindui. *(Išėina)*

ELEONORA. *(Sau)* Man nereikia bėgti nuo jos draugystės, kad jinai neplepėtų apie mano saktykius su Leliju.

17 scena

(Kitas kambarys)

(Pantalonė ir Rozaura)

PANTALONĖ. Na, eik čionai, mano dukra, aš tave pradžiuginsiu: aš kalbėjau su sinjoru daktaru Florindo tėvu; mudu su juo bičiuliai ir dabar dėl visko susitarėm. Florindas bus tavo vyras.

ROZAURA. Aš to jau nebenoriu, sinjore tėve.

PANTALONĖ. Ką-ą? Tu jau jo nebenori?

ROZAURA. Aš apie jį buvau geresnės nuomonės. Jis bjaurus žmogus ir girdėti apie jį nenoriu.

PANTALONĖ. Juo toliau, juo blogiau. Dabar, kuomet mudu su daktaru viską aptarėme, tu nori iš manęs padaryti kažkokį mulkį. Negana to, kad sulaužiau žodį, duotą Anselmui, dar aš privalau apgaudinėti ir daktarą.

ROZAURA. Verčiau jau tekėsiu už sinjoro Anselmo.

PANTALONĖ. Prisipažinsiu, daktarui Balanconi daviau suprasti, kad su tuo pirkliau esu šiek tiek susirišęs žodžiu ir, reikia manyti, jeigu tu už jo ištekėsi, nebus jau taip keblu. Bet jeigu tu ir vėl imsi vaidus kelti, tai mane įvėlėsi į baisiausią painiavą.

ROZAURA. Gerai, aš tekėsiu už sinjoro Anselmo.

PANTALONĖ. Klausyki, jis čia netoliese. Nagi einu jo paieškoti. Jeigu rasiu, atsiųsiu čia. Jis pamatys tave, tu pamatysi jį ir jeigu vienas kitam patiksite, mes veikiai viską sutvarkysim. *(Sau)* Laukte laukiu tos valandos, kuomet abidvi iškišiu, ypač šitą: „tai noriu, tai nenoriu“. Per ją man galva pusiau plyšta. *(Išeina)*

18 scena

(Rozaura, vėliau Kolombina)

ROZAURA. Nedėkingas Florindo! Taip su manim pasielgti! Jis nevertas mano meilės, man daugiau jo nebereikia; jau jeigu pasiryžčiau kokiai nors beprotybei, tai vien dėl Lelijo... Bet jisai lankosi pas Eleonorą... Tačiau galbūt tai ir netiesa!

KOLOMBINA. Sinjora, tenai kažkoks Anselmas nori jus pasveikinti.

ROZAURA. Kviesk, kviesk. O tėvas namie?

KOLOMBINA. Šeimininkas man liepė palydėti sinjorą pas jus, o jis patsai išėjo su reikalu ir pasakė veikiai grįšiąs. Man gi liepė pasilikti priėškambaryje.

ROZAURA. Greičiau, greičiau prašyki! Klausyki, kaip jis atrodo?

KOLOMBINA. Kažkokia seniena. Tikra karikatūra. *(Išeina)*

ROZAURA. Atsikeršydama tiems dabišiams neišmanėliams, ištekėsiu už sinjoro Anselmo.

19 scena

(Rozaura, Anselmas, vėliau Kolombina)

ANSELMAS. Kas tatai? O jūsų šviesybe, pranašiausioji sinjora, labai atsiprašau.

ROZAURA. Sinjore, kodėl mane taip liaupsinate?

ANSELMAS. Aš laikau tatai savo pareiga damos atžvilgiu.

ROZAURA. Aš Rozaura, sinjoro Pantalonės duktė.

ANSELMAS. Jūs sinjora Rozaura? Sinjoro Pantalonės duktė? Su šituo gaubliu? *(Rodo j krinoliną)* Jūsų nuolankus tarnas!

ROZAURA. Prašau, jeikite. Jūs – sinjoras Anselmas?

ANSELMAS. Jisai pats, jūsų paslaugoms.

ROZAURA. Ar nenorite sėstis?

ANSELMAS. Ne, aš nepavargau. Užtat jūs tikriausiai pavargote, laikydama ant savęs tokį velnio krovinį.

ROZAURA. Pas mus taip įprasta.

ANSELMAS. Per visą gyvenimą nieko panašaus nemačiau. O sakykite, šitos brangenybės turbūt kainuoja keletą tūkstančių dukatų? (*Rodo j perlų vėrinį*)

ROZAURA. O, tatai tiek nekainuoja. Daugių daugiausia trejetą cechinių.

ANSELMAS. Trejetą cechinių? Iš ko gi jos pagamintos?

ROZAURA. Tai dirbtiniai akmenys.

ANSELMAS. Velniai rautų! Dirbtiniai akmenys! Na ir koks jums malonumas nešioti ant kaklo padirbinius?

ROZAURA. Tai jau įprasta.

ANSELMAS. (*Sau*) Na, tenai, kur nešiojama dirbtiniai akmenys, jau tikrai nebus nieko doro.

ROZAURA. Turiu ir tikrų brangenybių, tačiau jas tausoju, todėl retkarčiais pasipuošiu ir dirbtinėmis.

ANSELMAS. Geriau jau niekuo nesipuošti, negu apsikarstyti visokiu šlamštu.

ROZAURA. Bet taip įprasta!

ANSELMAS. Dirbtinėmis brangenybėmis puoštis įprasta, nešioti garbanas įprasta, pasibarstyti baltais milteliais įprasta, užlipdyti juodas museles įprasta; visus tuos kaspinus, vualius, pirštinaites, šitą didžiulį katilą dėvėti jums įprasta. Jums tai patinka, man – ne. Pas jus taip įprasta – pas mus ne. Prašau atleisti, sinjora. (*Daro judesį, norėdamas išeiti*)

ROZAURA. Klausykite, lig šiol aš taikščiausi prie papročių tų žmonių, kurių tarpe gyvenu, bet jeigu ištekėčiau, pasistengčiau prisiderinti prie vietos papročių ir pagaliau – kaip pageidautų mano vyras.

ANSELMAS. Sinjora, privalau jums pasakyti, jeigu turėčiau garbės būti jūsų vyru, visų pirma jums pastatyčiau tuziną sąlygų.

ROZAURA. Aš mielai jas priimčiau.

ANSELMAS. Visų pirma, šalin tuos spąstus! Man tiesiog bloga regint tokį pastatą; vos pamatau, kraujas stingsta gyslose.

ROZAURA. Puiku. Be jo galima apsieiti...

ANSELMAS. Šalin dirbtinius akmenis.

ROZAURA. Betgi reikia ką nors nešioti ant kaklo!

ANSELMAS. Arba tikras brangenybes, arba nieko.

ROZAURA. Gerai, sinjore, aš sutinku.

ANSELMAS. Jokių miltelių.

ROZAURA. Galima ir be pudros.

ANSELMAS. Šalin tą kaspinų ir nėrinių painiavą.

ROZAURA. Gerai, viską šalin.

ANSELMAS. (*Sau*) Mergaitė, berods, sukalbama.

ROZAURA. (*Sau*) Jeigu vyras geras, galima padaryti taip, kaip jis nori.

ANSELMAS. Jokio sidabro ant suknelių.

ROZAURA. Galiu ir be jo apsieiti.

(*Jeina Kolombina*)

KOLOMBINA. (*Anselmui*) Sinjore, prašau man atleisti. (*Tyliai Rozaurai*) Čia Lelijas, jis nori su jumis kalbėtis; sužinojo, kad jūs ant jo pykstate, ir trokšta jus nuraminti.

ROZAURA. (*Kolombinai*) Nuraminti? Tuoju einu.

KOLOMBINA. (*Tyliai Rozaurai*) Na ir vyrelis jaunai merginai! Jau patikėkite, aš ir tai už jo neičiau. (*Išeina*)

ANSELMAS. Grįždamas prie mūsų pokalbio, turiu pasakyti, kad nemėgstu jokių sambūrių.

ROZAURA. Gana, gana, sinjore; pakaks ir tiek. Jau per daug sąlygų, per daug... Pakalbėsime kitą kartą, kuomet bus patogiau. (*Išeina*)

ANSELMAS. Tai kažkokia beprotybė! Kvailas būčiau, jei sugalvočiau vesti miestietę. Jau geriau pasiieškosiu pas mus, kalnuose. Tačiau tenai nėra nė vienos mergaitės, kuri man patiktų. Jeigu taip radus miestietę, tikrai be jokių fokusų. Tokia būtų maniškai, bet, regis, tatau sunkoka.

20 scena

(*Dijana ir Anselmas*)

ANSELMAS. (*Dijanai*) Mieloji mergaite, pasakykite savo šeimnininkui, kad aš tuoj pat išeinu, tačiau mudu su juo dar pasimatysime.

DIJANA. Mano šeimnininkui? Kuo gi jūs mane laikote?

ANSELMAS. Argi jūs ne sinjoro Pantalonės tarnaitė?

DIJANA. Ne, sinjore, aš jo duktė.

ANSELMAS. Ach, jūs sinjoro Pantalonės duktė, o kas gi ta sinjora, kuri ką tik su manim kalbėjosi?

DIJANA. Mano vyresnioji sesuo.

ANSELMAS. Mielas vaikuti, atleiskite man, suklydau. Jūsų sesuo buvo taip puošniai apsirengusi ir aš jus palaikiau tarnaitė.

DIJANA. Ji geriau apsirengusi, nes ruošiasi ištekti.

ANSELMAS. Ach, taip taip, suprantu. (*Sau*) Norint prekę išleisti iš rankų, reikia parodyti jos gerąją pusę. Viskas apgaulė, viena apgaulė. Ši jaunuolytė man daug labiau patinka.

DIJANA. (*Sau*) Jis spokso į mane ir tarytum juokiasi; ar tik neišteptas mano veidas?

ANSELMAS. O jūs, miela mergaite, dar nesiruošiate tekėti?

DIJANA. Aš – tekėti? Ne, sinjore.

ANSELMAS. O kaip jūsų tėvas mano su jumis pasielgti?

DIJANA. Jis nori man duoti vyrą.

ANSELMAS. O švėtasis tyrumas! Argi ištekėti ir gauti vyrą ne tas pats?

DIJANA. Tas pats?

ANSELMAS. Žinoma, tas pats.

DIJANA. Dabar suprantu. Aišku, sinjore, aš noriu ištekėti.

ANSELMAS. Jūs kada nors buvote įsimylėjusi?

DIJANA. Ne, sinjore. Aš niekuomet stogais nevaikščiojau.

ANSELMAS. Kaip stogais?

DIJANA. Štai juk katės, vos tik įsimyli, tuojau ima stogais lakstyti, o aš ten niekuomet nebuvo.

ANSELMAS. *(Sau)* Štai šita mergaitė – pati nekaltybė, jinai sukurta man. *(Dijanai)* Kuo jūs vardu?

DIJANA. Dijana.

ANSELMAS. Mano brangioji Dijana, norite, kad aš jums rasčiau jaunikį?

DIJANA. Nesirūpinkite – jį man tėvas atras!

ANSELMAS. Klausykite, norite – jūs būsite mano žmona.

DIJANA. Bet jums teks mane išmokyti, kaip tatai daroma.

ANSELMAS. Suprantama, išmokysiu. *(Sau)* Niekuomet nemaniau, kad mieste būtų galima rasti tokią nekaltybę. *(Dijanai)* Štai, imkite tą žiedelį.

DIJANA. Tai man? Jūs man jį dovanojate?

ANSELMAS. Taip, aš jums dovanoju.

DIJANA. Ach, kaip žavinga! kaip žavinga! Bėgu parodyti jį seseriai.

ANSELMAS. Prieikite čionai, klausykite...

DIJANA. Visiems parodysiu – ir Kolombinai, ir Koralinai, ir Paskuale, ir netgi skalbėjos dukteriai!
(Išeina)

ANSELMAS. Štai tas tyrumas, štai tas naivumas! Pasistengsiu ją gauti, kol dar jinai nesugedo. Kas manė mieste rasti šitokį lobį! To tai jau nesitikėjau. *(Išeina)*

ROZAUROS DAINA

Prisiminus Leliją

(Pagal melodiją „Das tote Liebchen“)

Svaja manoji, tolimasis sapne!
Tik vienas mirksnis – viskas jau nublanko.
Tarytum žiedą – gundantį ir kvapnų
Į jūsų gelmę štai metu iš rankų.
Te jį priglaudžia ten srovė gilioji,
Te atminimai man nebebyloja.

Apvylęs kartą, eik, praeik pro šalį.
Pradingo meilė ir sapnai auksiniai,
Žavai pradingo ir sugrįžt negali,
Į kelio dulkes viską tu sumynei.
Išdidžią galvą man pakelti reikia,
Pamiršus skundą ir svajonę taikią.

ANTRAS VEIKSMAS

1 scena

(Lelijas ir Rozaura)

LELIJAS. Brangioji sinjora Rozaura, aš jus nuoširdžiai myliu, bet jūs mane gramzdate į nevirtį! Kiekviena smulkmena jus suerzina. Viskuo jūs nepatenkinta, visuomet kažkokie įtarinėjimai. Jūs manimi netikite, o jeigu jumyse nėra pasitikėjimo, aš būsiu priverstas nugalėti jums reiškiamą savo meilę.

ROZAURA. Jeigu jūs iš tikrųjų mane mylėtumėte, tai nebėgiotumėte į svečius tai pas vieną, tai pas kitą sinjorą.

LELIJAS. Aš tai darau tik tuomet, kuomet esu įsiutintas jūsų kaprizų: noriu šiek tiek išsipasakoti.

ROZAURA. Aš puikiausiai matau, kas man ištikimas, kas ne.

LELIJAS. Ir jūs galite teigti, kad aš jums neištikimas?

ROZAURA. O kam jūs lankotės pas sinjorą Eleonorą?

LELIJAS. Aš buvau pas ją... keletą kartų... todėl, kad jinai jūsų draugė. Užsukau pas ją ir paprašiau jos pakalbėti su jumis.

ROZAURA. Taip taip, viskas aišku. Jūs bandėte meilintis sinjorai Eleonorai, bet jinai to nepanoro, todėl, kad jinai žmogysta protinga; jei tik jinai atkreiptų į jus dėmesį, tiek aš jus ir tematyčiau.

LELIJAS. *(Sau)* Viskas vyko kaip tik priešingai, betgi aš tylėsiu, kad nepatekčiau į nemalonias paines.

ROZAURA. Kodėl gi neatsakote, a? Jūs sumišote?

LELIJAS. Sinjora, aš nė kiek nesumišau. Kartoju, aš jums ištikimas ir jus myliu; jeigu jūs manim tikite, aš būsiu laimingas; jeigu ne – aš nusilenksiu likimui ir leisiu jums mylėti, ką tik panorėsite.

ROZAURA. Paklauskite... Aš jus myliu ir jumis tikiu; bet jeigu apie jus sklinda visokios paskalos, negaliu gi aš nesvyruoti.

LELIJAS. Nedera kiekvienu gandu tikėti. Paskalų nešiotojoms reikėtų išrauti liežuvius. Tos mielosios šnibždeikos – tikri žmonių negandai. Aš taip pat girdėjau, kad jūs labai palanki sinjoro Florindo atžvilgiu, tačiau tuo netikiu.

ROZAURA. Ir gerai, kad netikite. Florindas turi reikaliukų su sinjora Beatriče.

LELIJAS. Mane pasiekė gandas, kad jūsų tėvas nori jus išleisti už kažkokio atvykėlio.

ROZAURA. Tai tiesa, tiktai aš nenoriu.

LELIJAS. Tuo būdu tarkite galutinai: mylite mane, ar ne?

ROZAURA. Taip, aš jus myliu.

LELIJAS. Tikite jūs manimi ar netikite?

ROZAURA. Tikiu. Berods, eina tėvas.

LELIJAS. Vadinas, taika?

ROZAURA. Taip, taip, taika. Išeikite, kad jūsų nepamatytų.

(Lelijas išeina)

2 scena

(Pantalonė ir Rozaura)

PANTALONĖ. Na ir kvaišė, kodėl tu paleidai iš rankų sinjorą Anselmą?

ROZAURA. Jisai man visai nepatinka.

PANTALONĖ. Užtat jo pinigėliai tau patiktų. Jo kišenės cechinių prigrūstos. Na ką gi, tu būsi savo sesers laimės priešastimi.

ROZAURA. Mano sesers laimės? Kokių būdu?

PANTALONĖ. O tokiu: jis pamatė Dijaną, jinai jam patiko ir jisai prašo jos rankos.

ROZAURA. Betgi jos neleisite už jo?

PANTALONĖ. Neleisiu? Aš laukte nesulaukiu valandos, kad tiktai jis imtų.

ROZAURA. Ir mano sesuo bus turtingesnė už mane?

PANTALONĖ. Nors sinjoras Anselmas žmogus ir šiurkštokas, tačiau iš karto matosi, kad dosnus; nespėjo su Dijana pasikalbėti, jau padovanojo jai žiedą su briliantu. Jisai vertas mažų mažiausiai trisdešimties cechinių.

ROZAURA. O mano garbintojai niekuomet nieko man nedovanodavo.

PANTALONĖ. Patylėtumei! Pati kalta! Aš norėjau padaryti tave laiminga – dabar plak pati save. Einu patvarkysiu ir šiandien pat vakare iškelsim vestuves. *(Išeina)*

ROZAURA. Ach, ką girdžiu! Sesuo, mergička, ištekės pirma manęs! Bet čia dar pusė bėdos. Jinai bus už mane turtingesnė. Ją apvers dovanomis, o manęs ne. Kokios tos jos savybės, kad ją vertintų labiau už mane? Beje, pradėdau suvokti, kodėl sinjoras Anselmas atsisakė manęs ir ją pasirinko: dėl visko kaltas tas prakeiktas krinolinas, tos dirbtinės brangenybės, tie visi blizgučiai. Gana, dabar pati savimi pasirūpinsiu; nieku būdu nepakęsiu kalbų, kad mano jaunesniajai seseriai labiau pavyko negu man.

(Išeina)

DAKTARAS. Reikalas baigtas. Aš daviau pažadą sinjorui Pantalonei.

FLORINDAS. Man atleiskite – viską, ką norite, bet vesti sinjorą Rozaurą – niekuomet!

DAKTARAS. Kas atsitiko? Labai gerai žinau, buvo laikas, kuomet jinai jums patiko.

FLORINDAS. Tikrai taip: buvo laikas, kuomet jinai labai man patiko, bet arčiau pažinęs jos charakterį už jokių pasaulio turtus nenoriu su ja susirišti.

DAKTARAS. Kuo gi jinai taip įpykino?

FLORINDAS. Ji per daug užgaidi. Dabar kalba viena, o po akimirkos kita. Visų klauso, dėl menko nieko barasi, o jeigu jai šaus į galvą kokia nesąmonė, tampa atšiauri ir stačiokė, atgręžia jums nugarą net nežinia dėl ko.

DAKTARAS. Visa tai niekai. Kuomet jaunimas įsimyli, visuomet taip esti. Nagi, dabar jau vis tiek, aš daviau žodį sinjorui Pantalonei ir žūt būt jo laikysiuos.

FLORINDAS. Brangusis tėve, prašau jus, išgelbėkite...

DAKTARAS. Ir nemanau! Aš jūsų tėvas, jūs mano sūnus ir teikitės man paklusti.

FLORINDAS. Gerai. Kad nesakytumėte, jog esu neklaužada, aš paklūstu.

DAKTARAS. Labai gerai. Štai taip jau visai kas kita! Sinjoras Pantalonė, išskyrus tas dvi dukreles, nieko neturi, ir po jo mirties jos pasidalins didžiulį jo palikimą.

FLORINDAS. Aš visai nenoriu jūsų nuvilti.

DAKTARAS. (Sau) Mano sūnus iš tikrųjų puikus vaikas!

PANTALONĖ. O velniava! Čia daktaras! Kaip čia aš išsisuksiu?

DAKTARAS. Sinjore Pantalone, jūs atėjote kaip tik laiku, aš vykau pas jus pasakyti, kad mano sūnus sutinka vesti sinjoriną Rozaurą, jūsų dukterį.

PANTALONĖ. Brangus sinjore daktare, nežinau, ką jums ir sakyti. Aš patekau į kliūčių užtvarą; aš esu labai sutrikęs.

DAKTARAS. Mielasis drauge, jums nėra ko sutrikti, atvirkščiai – aš ir mano sūnus trokšte trokštame šios santuokos.

PANTALONĖ. Aš jums turiu pasakyti... Jūs pats esate tėvas ir žinote, kad tėviškoji meilė kartais reikalauja aukų.

DAKTARAS. Ką visa tai reiškia? Galbūt tariate, kad leisdami dukterį už mano sūnaus, jūs ją aukojate?

FLORINDAS. Jeigu jina nenori – prašom. Mes paskui ją nesivaikome, jeigu jūs neduodate sutikimo.

PANTALONĖ. Aš to trokštu iš visos širdies, tačiau mano duktė... atleiskite man, brangus daktare... mano duktė nenori tekėti už Florindo.

FLORINDAS. Štai ir labai gerai: jeigu jina nenori, jėga nepriverst.

DAKTARAS. Tai kas gi mes – vyrai ar vaikėzai? Jūs patsai siūlėte ją mums, o dabar sakote, kad jina nenori!

PANTALONĖ. Na ką gi padarysi! Aš ir patsai įpuoliau į nevirtį; aš ligi mirties sugėdintas ir nuliūdęs.

DAKTARAS. Jeigu leisite, aš pats su ja pasikalbėsiu ir galbūt švelnumu man pavyks pasiekti to, ko jūs nepajėgėte. Sinjore Pantalone, jūs doras žmogus?

PANTALONĖ. Lyg ir taip.

DAKTARAS. Jūs norite tos santuokos?

PANTALONĖ. Labai! Jeigu jūs perkalbėsite mano dukterį ir jina liausis galvojusi apie sinjorą, aš būsiu laimingas.

DAKTARAS. Viskas bus padaryta. Jūsų duktė ištekės už Florindo. Mano pagarba! (*Išėina*)

PANTALONĖ. Sinjore Florindai, aš būsiu laimingas, jeigu mano duktė bus jūsų žmona, tačiau bijau, kad tik kas neatsitiktų.

FLORINDAS. Nesirūpinkite, man jūsų duktė nepatinka. Tegų mano tėvas sako ir daro kaip ir ko jam reikia, tačiau jūsų dukters aš nevesiu. O jeigu mane apvedsins prievarta, jina karčiai pasigailės. (*Išėina*)

PANTALONĖ. Mulkis! Jeigu jau taip, matys jis mano dukterį kaip savo ausis. (*Išėina*)

5 scena

(*Kolombina ir Koralina*)

KOLOMBINA. Vikriau! Paskubėkite! Imkite skudurą ir nudulkinkite staliukus ir kėdes.

KORALINA. Tatai ir jūs galėtumėte padaryti.

KOLOMBINA. Tai ne mano darbas, o jūsų.

KORALINA. Kodėl mano, o ne jūsų?

KOLOMBINA. Todėl, kad čia aš vyresnioji kambarinė, o jūs jaunesnioji. Jums aišku?

KORALINA. Ką reiškia – jaunesnioji? Aš nepripažįstu jokių jaunesniųjų ir vyresniųjų. Aš taip pat parsisamdžiau kambarine ir viskas.

KOLOMBINA. Tarp manęs ir jūsų didelis skirtumas.

KORALINA. Kame gi tas didelis skirtumas?

KOLOMBINA. Būti tarnaitė mane nelaimė privertė, o aš iš geros šeimos.

KORALINA. O mane kuo jūs laikote? Mano motina nešiojo madingas suknius.

KOLOMBINA. O mano motina dėvėjo manto ir mes gyvenome mieste, ir mes turėjome namus ir dvarus. Tiesa, juos iš mūsų atėmė, bet jeigu tik man rastųsi proga iškelti bylą, aš važinėčiau kariatose.

KORALINA. O aš turiu keturi pusbrolius, visi jie su titulais, tiktai jie nieku laiko mane už tai, kad aš tarnaitė. Ir kas galėjo pamanyti? Tokie namai, kokie mano buvo! Visko pertekę! Visiems atviri! Auksas ir sidabras mėtėsi visuose kampuose.

KOLOMBINA. Tik pamanyki, kokia turtuolė! Dabar teikitės tarnauti! O šituose namuose jūs – jaunesnioji kambarinė.

KORALINA. Kambarinė – taip, o jaunesnioji – ne.

KOLOMBINA. Jaunesnioji, būtent – jaunesnioji!

KORALINA. Ne ne, jaunesnioji – niekuomet!

KOLOMBINA. Ir jeigu jūs nesusiprotėsite, aš priversiu jus ištrenkti lauk!

KORALINA. Didelio čia daikto! Aš labai greit ištekėsiu.

KOLOMBINA. Štai kaip! Sveikinu! Jaunikutį pastvėrėte?

KORALINA. Taip, sinjora, pastvėriau.

KOLOMBINA. Puiku! O kas gi jis, drįstu paklausti?

KORALINA. *(Sau)* Tyčia pasakysiu, kad jinai sprogtų iš pykčio. *(Balsu)* Norite žinoti? Brigela!

KOLOMBINA. Brigela? Cha cha! Na ir prajuokinate jūs mane! Brigela ne jums kąsnelis. Jaunesniosios kambarinės jis neims.

KORALINA. Neims jaunesniosios, liks vyresniajai.

KOLOMBINA. Kaip tik taip, sinjora, jis vyresniajai.

KORALINA. Jums? *(Sau)* Oi, mane dieglys surėmė!

KOLOMBINA. Vargšelis, mielas Brigela! Taip, jis mano! Argi jūs negirdėjote, kaip jis pardavė savo širdį tai, kuri davė jam cechimą?

KORALINA. Štai jūs labai tiksliai pataikėte. Cechimą jam daviau aš ir, reikia manyti, savo širdį jis man padovanojo.

KOLOMBINA. Jūs davėte jam cechimą?

KORALINA. Taip, sinjora, aš.

KOLOMBINA. Baigta! Jūs beprotė! Cechimą daviau aš.

KORALINA. Jūs? Kokia melagė!

KOLOMBINA. Velniai jus griebtų, jeigu cechinę daviau ne aš!

KORALINA. Kipšai jus perplėštų, jeigu cechinę daviau ne aš!

KOLOMBINA. *(Sau)* Šito betrukty, kad jis paimtų iš abiejų!

KORALINA. *(Sau)* Niekuomet nepatikėsiu, kad Brigela man akis apmuilintų.

KOLOMBINA. Tuo pat, tuo pat viską išsiaiškimsim. Ei, Brigela!

KORALINA. Taip taip, išsiaiškimsim. Pašaukim jį. Brigela!

6 scena

(Brigela ir tos pačios)

BRIGELA. Kas mane šaukia?

KOLOMBINA. Nagi, sakykite, ar aš daviau jums cechinę?

BRIGELA. *(Maivydamsis)* Taip, sinjora.

KORALINA. O aš?

BRIGELA. Taip, sinjora.

KOLOMBINA. Ir jūs pasakėte, kad pardavėte savo širdį tai, kuri jums davė cechinę?

BRIGELA. *(Vaipydamasis)* Taip, sinjora.

KOLOMBINA. Cechinę jums daviau aš?

KORALINA. Ir aš?

BRIGELA. Taip, sinjoros.

KOLOMBINA. Vadinasi, jūsų širdis priklauso man?

KORALINA. Ne, man.

BRIGELA. Taip, sinjoros.

KOLOMBINA. Prisipažinkit pagaliau: man ar Koralinai?

BRIGELA. Jinai priklauso jums abiems.

KOLOMBINA. Kaip? Aš noriu jos visos.

KORALINA. Jinai priklauso tik man vienai!

BRIGELA. Nurimkite. Juk mano širdis neaprepiama: pakaks vietos ir jums *(Rodo j Kolombinq)*, pakaks ir jums *(Rodo j Koralingq)*, ir dar keturioms, jeigu reikės.

KOLOMBINA. Ne, nė už ką! Aš noriu visko – arba nieko.

KORALINA. Aš taip pat. Arba jūsų širdis visa – arba pasilikite tą gabalėlį, kurį norėjote man atiduoti.

BRIGELA. Na, jeigu jums puselės maža, teks atsiimti atgal.

KOLOMBINA. Gražinkite man cechinę!

BRIGELA. Aš jį prašvilpiau.

KORALINA. Gražinkite man manąjį!

BRIGELA. Aš jį paleidau į apyvirtą.

KOLOMBINA. Ką gi mums daryti?

KORALINA. Kaip gi jūs nuspręsite?

BRIGELA. Duokite man laiko apsigalvoti.

KOLOMBINA. Kiek gi jums reikia?

BRIGELA. Trijų, keturių dienelių.

KOLOMBINA. Nieku būdu, nieku būdu!

KORALINA. Ne, sinjore, ne!

KOLOMBINA. Duodu jums laiko lig rytdienos. *(Išeina)*

KORALINA. O aš ligi vakaro. *(Išeina)*

7 scena

(Brigela ir Anselmas)

BRIGELA. Bent smagu – nors aukštyn galva vaikščiok! Tai juokai! Tai istorija! Jeigu pavyks, pabandysiu iš jų išmeškerioti viską, kiek tik turi; pasilinksminsiu, o paskui – gaudyk vėją laukuose.

ANSELMAS. Mielasis, jūs iš tų namų?

BRIGELA. Ne, sinjore.

ANSELMAS. Sinjoras Pantalonė namie?

BRIGELA. Ne, sinjore.

ANSELMAS. Sakykite, ar galiu pareikšti pagarbą jo dukteriai?

BRIGELA. Kuriai?

ANSELMAS. Ne tai, kuri užsidėjusi katilą, bet kitai. *(Mostais vaizduoja krinoliną)*

BRIGELA. Suprantu, jaunylei.

ANSELMAS. Taip, tai, kuri jaunesnė ir paprastesnė, ir labiau panaši į moterį.

BRIGELA. Tikraja moterim greičiau galėtų pasirodyti kita, kuri vyresnė.

ANSELMAS. Na ką jūs, jinai – kaip fejerverko mašina.

BRIGELA. Vadinas, jūs norite matyti jaunesniąją?

ANSELMAS. Taip, būkite malonus.

BRIGELA. Tačiau... nežinau, ar tatai patiks sinjorui Pantalonei?

ANSELMAS. Aš jau su juo kalbėjau ir jis labai patenkintas.

BRIGELA. Gerai... Einu jos.. (*Sau*) Visų pirma viską pranešiu sinjorai Rozaurai; matysim, ką ji sakys.
(*Išeina*)

ANSELMAS. Jeigu parsivežčiau sau žmoną, apsijuosusią tokiu lanku ir su tokiais barškaliukais ant kaklo, mane nušvilptų. Sinjora Rozaura ne man: ant jos sukrauta visa velniava. Užtat jos sesuo man patinka. Jinai kukli, padoriai apsirengusi, kaip ir tinka mergelei.

8 scena

(*Rozaura, kukliai apsivilkusi, ir Anselmas*)

ROZAURA. Klausau, sinjore... Tai jūs norėjote mane matyti?

ANSELMAS. Sinjora, argi tai jūs? Aš jūsų visai nebepažįstu.

ROZAURA. Su manim kalbėjotės, o dabar nebepažįstate.

ANSELMAS. Jūs sinjoro Pantalonės duktė?

ROZAURA. Taip, sinjore.

ANSELMAS. Jūs vyresnioji ar jaunesnioji?

ROZAURA. Aš vyresnioji, jūsų paslaugoms.

ANSELMAS. Man atleiskite, bet aš jūsų nepažinau. Kurgi dėjote savo statinaitę?

ROZAURA. Nusivilkau, juk tatai jums nepatinka.

ANSELMAS. O kur barškučiai, kurie buvo ant jūsų kaklo?

ROZAURA. Išmečiau lauk, nes jie neatitiko jūsų skonio.

ANSELMAS. Kodėl jūs nusivilkote kilmingos damos drabužius?

ROZAURA. Pasirinkau paprastučius, kad jums patikčiau.

ANSELMAS. Kad man patiktumėte? O koks jūsų reikalas, ar man patinkate, ar ne? Aš daviau sinjorui Pantalonei žodį vesti jūsų seserį.

ROZAURA. Tikiu, jūs man nepadarysite panašios skriaudos.

ANSELMAS. Jei būtumėte norėjusi, kad aš jus vesčiau, jums reikėjo apsivilkti kaip dera kukliai ir padoriai merginai, o ne pasirodyti su kažkokios Romos Lukrecijos kostiumu.

ROZAURA. Aš visuomet darau taip, kaip kitiems patinka. Mano tarnaitės taip mane papuošė; o štai šis drabužis atitinka mano skonį. Dažniausiai aš ir apsirengusi kaip tik taip.

ANSELMAS. O garbanos, o pudra?

ROZAURA. Aš nespėjau kitaip susišukuoti. Ryt jūs pamatysite mane apsirengusią paprastai kaip visuomet.

ANSELMAS. Kiek supratau iš paskutinio mudviejų pasikalbėjimo, jūs mėgstate viešumą, sambūrius.

ROZAURA. O, dieve gink! Atvirkščiai, man patinka vienuma. Aš mėgstu praleisti laiką savo kambary.

ANSELMAS. O kuomet vos tik užsiminiau, jog noriu jums uždrausti sambūrius, jūs pasakėte: per daug sąlygų, per daug sąlygų... ir išgaravote.

ROZAURA. Atleiskite, aš norėjau tuo pasakyti, jog turiu blogą atmintį ir jeigu iš karto jūs per daug prikalbėsite, aš viską užmiršiu; aš tuojau išėjau persirengti ir štai dabar jūs mane regite tokią, kokios norėjote.

ANSELMAS. Brangioji sinjora, nežinau nė ką jums sakyti. Man labai gaila, kad įvyko nesusipratimas, bet aš esu padorus žmogus. Aš daviau žodį sinjorai Dijanai ir privalau jį tesėti.

ROZAURA. Aš vyresnė ir privalau pirmoji ištekėti.

ANSELMAS. *(Sau)* Tiesą pasakius, dabar, pamatęs, jog jinai siekia proto ir manęs klausys, aš beveik gailiuosi padaryto nutarimo.

ROZAURA. Sinjore, aš būsiu paklusni; aš elgsiuos taip, kaip jūs pageidaujate.

ANSELMAS. Vadinas, jūs norite, kad aš laužyčiau žodį, duotą jūsų seseriai?

ROZAURA. Beje, štai ir jinai.

9 scena

(Dijana su krinolinu ir tie patys)

ANSELMAS. Kas jūs, sinjora?

DIJANA. Nepažįstate? Ta pati, kuriai jūs dovanojote žiedą.

ANSELMAS. Jūs sinjora Dijana?

DIJANA. Taip, sinjore.

ANSELMAS. Dieve! Ką regiu?! Kodėl jūs pasislėpėte tame labirinte?

DIJANA. Taip mane tarnaitės aprenė; juk aš gi nuotaka.

ANSELMAS. Nuotaka? Kieno?

DIJANA. Jūsų.

ANSELMAS. Mano? Kas gi aš, anot jūsų? Putpelinis koks ar ką? Ir jūs užsikabinote tą narvą norėdama mane pagauti?

DIJANA. Aš jūsų nesuprantu.

ANSELMAS. Užtat aš suprantu. Man jūs ne pora. *(Sau)* Skradžiai žemėn tą varpą, ir žiūrėt į jį negaliu!
(Išeina)

10 scena

(Rozaura ir Dijana)

ROZAURA. *(Dijanai)* Tai ką, girdėjote?

DIJANA. Ką būtent?

ROZAURA. Sinjoras Anselmas jūsų nebenori.

DIJANA. O man nusispjaut!

ROZAURA. Jo nuotaka aš būsiu.

DIJANA. Ir j sveikatą!

ROZAURA. Aš privalau ištekėti pirmiau jūsų.

DIJANA. O manęs nedomina, ar aš ištekėsiu, ar ne. Man gana to, jeigu rasiu žmogų, kuris panorės praleisti su manim laiką.

ROZAURA. Kaip su jumis praleisti laiką?

DIJANA. O ką aš žinau? Sinjoras tėvas pasakė: kuomet vyriškis praleidžia laiką su moteriške, jį vadina vyru.

ROZAURA. O jūs taipgi norite turėti vyrą?

DIJANA. Aš bijau miegoti viena.

ROZAURA. Betgi jūs miegate su Koralina!

DIJANA. Miegodama jinai spardosi.

ROZAURA. Na, jeigu Koralina tave vaišina spyriais bemiegant, tai vyras pavaišins dar ir bebudint.

DIJANA. O argi vyrai mušasi?

ROZAURA. Ir dar kaip! Jie kumščiuoja, skriaudžia, išlupa vargšėms žmonoms kailį.

DIJANA. To dar betrūko! Na ir gerą tėvas man padarė paslaugą! Leisti, kad mane kumščiuotų kažkoks vyras! Ne, nenoriu! Jeigu Koralina neturėtų keisto įpročio miegodama spardyti, aš, ko gero, tekėčiau už jos. *(Išeina)*

11 scena

(Rozaura viena)

ROZAURA. Tai kvaišė! Tai skystaportė! Jei tik nebūčiau laiku atvykusi, ji būtų pirma manęs ištekėjusi ir jai būtų atitekęs visas tas turtas. Jeigu aš būsiu sinjoro Anselmo žmona, turėsiu daug daug pinigų, tačiau rengtis teks taip, kaip dabar. Žinoma, tai labai apmaudu! Bet kartą jau davus žodį, nebereikia svyruoti. Nenoriu, kad apie mane kalbėtų, jog esu vėjavaikiška žmogysta.

(Pantalonė ir Rozaura)

PANTALONĖ. Kas tokio? Ką visa tai reiškia? Kodėl tu nusivilkai puošniusius apdarus? Tu nesveikuoji? Tu nori prigulti?

ROZAURA. Sinjore tėve, norėjau kai ką jums pasakyti, tiktai nepykite ant manęs.

PANTALONĖ. Kalbėk. Vėl kokie nors nauji kaprizai?

ROZAURA. Jums jau sakiau, kad netekėsiu už sinjoro Florindo; tai galutinis sprendimas ir aš jo nekeisiu. Paskui ėmiau jus prašyti apvesdinti mane su sinjoru Leliju, ir jūs, kiek pasvyravęs, per savo širdies gerumą sutikote...

PANTALONĖ. Ir dėl sinoro Lelijo man teko atsakyti sinjorui Florindui, ar ne taip?

ROZAURA. O dabar jums teks atsakyti ir sinjorui Lelijui.

PANTALONĖ. Nekvaila! Kodėl gi?

ROZAURA. Verčiau jau tekėsiu už sinjoro Anselmo.

PANTALONĖ. E! Ar tu iš proto išėjai? Juk jisai tuokiasi su tavo seserimi.

ROZAURA. Sinjoras Anselmas nepastovus žmogus. Jis persigalvojo ir nori tuoktis su manimi.

PANTALONĖ. Betgi tu davei žodį sinjorui Lelijui?

ROZAURA. Jeigu vyriškis gali būti nepastovus, tai kodėl aš negaliu? Jeigu sinjoras Anselmas liko neištikimas mano seseriai, tai aš irgi galiu būti neištikima sinjorui Lelijui.

PANTALONĖ. Ir tu turėjai tiek įžulumo jį atstumti po to, ką tu jam prikalbėjai mano akivaizdoje? Po to, kai aš pakartotinai daviau žodį? Atsakius daktarui dėl to paties Lelijo? Rozaura, ar tik tu galutinai nekvaištelėjai? Nori, kad aš tave laikyčiau po raktu? Ar supranti, kad tavo tėvas darosi viso miesto pajuoka? Ne, tu būsi Lelijo žmona! Šį kartą tau nepavyks išsisukti! Per tavo malonę aš jau kartą likau apmautas, prisidariau sau priešų ir man gėda iškišti nosį į gatvę. Su sinjoru Anselmu viskas baigta! Jisai ves Dijaną. Su sinjoru Florindu viską nutraukiau. Lelijui gi daviau žodį ir jo laikysiuos. Gana, brangioji Rozaura, geruoju kalbu su tavimi: mesk savo išdaigas, nedaryk iš manęs kokio kvailio, aš nenoriu būti laikomas skuduru. Šįvakar ateis sinjoras Lelijas, ištiesk jam ranką ir neatimk iš manęs paskutinės vilties. Jeigu tu mane myli, jeigu brangini mano ramybę, padaryk tai, brangioji Rozaura, nuramink mane. Prašau tave savo meilės vardu, brangindamas tavo vargšės motinos atminimą! Vardan visko, kas šventa – tekėk už sinjoro Lelijo! Jau gana iš mūsų juokėsi. Pabaigsim kartą visiems laikams.

ROZAURA. Sinjore tėve, aš padarysiu viską, ką jūs liepsite,

PANTALONĖ. Tai gerutė! Telaimina tave dangus! Dabar matau, jog tu mane myli. Vadinasi, tu tekėsi už sinjoro Lelijo?

ROZAURA. Taip, tekėsiu už jo.

PANTALONĖ. Tat vikruolis, eik ir geriau apsirenki. Susirinks svečiai, truputį pasilinksminsime, atšvėsime vestuves. Negerai, jeigu tave pamatytų šiais drabužiais.

ROZAURA. Gerai gerai, aš geriau apsirengsiu. Ši suknutė man pažadina liūdesį. Sinjore tėve, mano pagarba! (*Išeina*)

PANTALONĖ. O, jeigu aš iš tiesų šito sulauksiu ir jeigu jinai ištekės, aš netikėsiu savo akimis. Bijau, kad iki vakaro jinai suskubs iškrėsti vėl kokį pokštą. Tik mane stebina sinjoras Anselmas: davė žodį Dijanai, o dabar – duoki jam kitą. Jam taip pat ne visi namie. Iš jūdviejų būtų nieko sau porėlė!

13 scena

(*Gatvė*)

(*Beatričė ir tarnas*)

BEATRIČĖ. Iš ko tu girdėjai šią naujieną?

TARNAS. Ir Brigelos, sinjoro Pantalonės tarno.

BEATRIČĖ. Tai vadinasi Rozaura išteka už sinjoro Anselmo?

TARNAS. Taip, sinjora, taip šneka.

BEATRIČĖ. Štai kas: palydėk mane namo, negaišdamas raski sinjorą Florindo ir pasakyk jam, kad kuo veikia pasimatytų su manimi.

14 scena

(*Eleonora su tarnu ir tie patys*)

ELEONORA. Kur vykstate, mano brangioji?

BEATRIČĖ. Štai kaip tik jus ir norėjau susitikti. Girdėjote įdomią naujieną?

ELEONORA. Nesuprantu, apie ką jūs kalbate. Aš taip pat turiu jums naujienų.

BEATRIČĖ. Rozaura išteka už atvažiavusio pirklio, kažkokio Anselmo.

ELEONORA. Tik įsivaizduokit, nieko panašaus!

BEATRIČĖ. Klauskite mano tarno. (*Tarnui*) Tai tiesa?

TARNAS. Tikrai taip, sinjora, aš tai iš tiesų žinau.

ELEONORA. Dalykas toks: Rozaura norėjo eiti už Anselmo, bet paskui, kaip paprastai, persvarstė ir dabar eina už Lelijo.

BEATRIČĖ. Negali būti, kad taip staiga jinai pakeistų nutarimą.

ELEONORA. Klauskite mano tarno. (*Tarnui*) Pasakok viską, ką žinai.

TARNAS. Užsukau pasimatyti su Kolombina – juk jinai man giminė – ir Kolombina juokais plyšdama pasakojo, kad sinjora Rozaura leidosi tėvo prikalbama ir išteka už sinjoro Lelijo.

BEATRIČĖ. O, kokia vėjavaikė! Toks nepastovumas! Branioji Eleonora, aš tiesiog graužiuosi dėl jūsų.

ELEONORA. Žinote ką: eikime pas ją. Esu tikra, bus galima pasigėrėti kokia įdomia scenele.

BEATRIČĖ. O ne! Aš kojos nekelsiu į jos namus.

ELEONORA. Kodėl?

BEATRIČĖ. Aš labai gerai prisimenu, kaip nemandagiai jinai tąsyk mane priėmė.

ELEONORA. Jūs štai prisimenate, o jinai jau užmiršo. Eikime. Esu tikra, jeigu jinai gerai nusiteikusi, tai mesis jums ant kaklo.

BEATRIČĖ. Jūs norite mane įveltį į keblią padėtį?

ELEONORA. Ką jūs! Nejaugi jos bijotės?

BEATRIČĖ. Gerai, einame! (*Tarnui*) Neužmirški užsukti pas sinjorą Florindą ir pasakyki, kad aš jo laukiu namie.

TARNAS. Viskas bus padaryta. (*Sau*) Vargšai tarnai: jiems tenka sąvadautojų vaidmuo.

ELEONORA. (*Tarnui*) Pasistenki pamatyti sinjorą Leliją ir pasakyti jam, kad aš džiaugiuosi už jį.

TARNAS. Klausau, sinjora. (*sau*) Džiaugiasi, o pati dantimis griežia.

ELEONORA. Eikime, bent kiek pasijuoksime.

BEATRIČĖ. Aš nemoku apsimesti. Man ne juokai galvoje.

ELEONORA. O, kas nori patirti malonumą, privalo mokėti.

BEATRIČĖ. Na, tai ir sveikinu jus, jeigu mokate taip daryti. (*Išeina*)

15 scena

(*Kolombina ir Koralina apvalksto pusiau nurengtą Rozaurą. Vėliau pasirodo Brigela*)

ROZAURA. Nepatinka man ta suknelė. Atneški kitą.

KOLOMBINA. Kokią liepsite?

ROZAURA. Su gėlytėmis: nuotakai jinai labiau tinka.

KOLOBINA. Gerai, tuojau atnešiu. (*Eina, paskui grįžta*)

KORALINA. Štai pirštinaite!

ROZAURA. Nepatinka man tos; noriu kitų.

KORALINA. Kokių gi?

ROZAURA. Muslininių.

KORALINA. Gerai, sinjora.

BRIGELA. (*Ieina*) Ar nepageidaujate šokolado?

ROZAURA. Nepageidaju; noriu arbatos.

BRIGELA. Betgi jūs liepėte paduoti šokolado?

ROZAURA. (*Piktai*) Pasakyta – nenoriu; kartoju tau, noriu arbatos.

BRIGELA. Nepykite, tuojau atnešiu arbatos. (*Išeina*)

KOLOBINA. Štai jums suknelė su gėlytėmis.

ROZAURA. Kaip tu manai, jinai man tiks?

KOLOBINA. Puikiausiai tiks.

ROZAURA. Ji kažkokia iš mados išėjusi.

KOLOBINA. Betgi tiek kartų ją vilkėjote.

ROZAURA. Na gerai, apsiliksiu šitą.

BRIGELA. (*Ieina*) Štai ir arbata.

ROZAURA. Labai gerai.

BRIGELA. Jūs gersite?

ROZAURA. Nesikabink.

KOLOBINA. Sinjora, pas jus svečiai.

ROZAURA. Kas?

BRIGELA. (*Rodo į arbatą*) Atauš.

KOLOBINA. Sinjora Beatričė ir sinjora Eleonora.

ROZAURA. Gerai gerai, aš labai džiaugiuos. Pranešiu joms naujieną, kad aš nuotaka.

KOLOBINA. Greičiau nusivilkite šią suknelę ir imkite kitą.

ROZAURA. Ne ne, tai užims daug laiko. Geriau tegu pasilieka ši.

KOLOBINA. Mes tatai greit padarysime.

ROZAURA. Pasakiau tau, kad nenoriu!

KOLOBINA. (*Sau*) Na ir reikia kantrybės! (*Išeina*)

BRIGELA. Sinjora, arbata atauš.

ROZAURA. Brigela, prašyk sinjoras. (*Koralinai*) Paduok kėdes.

BRIGELA. O arbata?

ROZAURA. Nenoriu nieko.

BRIGELA. *(Sau)* Uch! Tebūnie prakeiktos tos beprotės! *(Išlieja arbatą ant grindų ir išeina)*

16 scena

(Rozaura, Eleonora, Beatričė)

ROZAURA. Ach, atleiskite man, aš rengiuosi.

ELEONORA. Jums nėra ko ūsų varžytis.

BEATRIČĖ. Sveikinu jus, sinjora Rozaura.

ROZAURA. Mano paslauga jums, brangioji Beatriče.

BEATRIČĖ. Atleiskite, kad sutrukdėme.

ROZAURA. O, man labai malonu.

BEATRIČĖ. *(Sau)* Šiandien jinai, berods, gerai nusiteikusi.

ROZAURA. Jūs žinote – aš nuotaka!

ELEONORA. Kaipgi – mes girdėjome. Nuoširdžiai jus sveikinu. Rodosi, sinjoras Lelijas jūsų sužadėtinis.

ROZAURA. Taip, sinjoras Lelijas.

ELEONORA. Ach, kaip džiaugiuosi! *(Sau)* Prakeiktoji!

BEATRIČĖ. Na, sinjora Rozaura, tikiuosi, dabar visada mes būsime draugės ir niekuomet ant manęs nebepyksite.

ROZAURA. Kuriems galams jūs tai sakote? Gerai žinote, kad jus mylėjau ir mylėsiu; jūs visam laikui liksite mano brangiaja bičiule.

BEATRIČĖ. Prisipažinkite, truputį man pavyduliavote Florindo atžvilgiu? Bet jeigu jau ištekate už sinjoro Lelijo, o apie Florindą taip blogai atsiliepiate – vadinas, jau liovėtės apie jį galvojusi.

ROZAURA. O, aš.. apie jį ir negalvoju.

BEATRIČĖ. O jeigu Florindas man patiktų, ką jūs dėl to pasakytumėte?

ROZAURA. O jisai jums patinka?

BEATRIČĖ. Dabar nieko tikro negalėčiau pasakyti; tačiau noriu žinoti: jeigu su juo susidraugaučiau, ar netekčiau jūsų palankumo?

ROZAURA. Suprantu, suprantu, jūs veidmainė draugė.

BEATRIČĖ. Ką? Aš veidmainė? Kodėl?

ROZAURA. Tiktai dėl jūsų Florindas atšalo.

BEATRIČĖ. Kodėl – tiktai dėl manęs?

ROZAURA. Apie tai nekalbėsime.

BEATRIČĖ. Ne, geriau imkime ir pakalbėkime, viską išsiaiškinkim.

ELEONORA. Gana, brangioji Beatriče, juk sinjora Rozaura žino viską – nereikia gudrauti. Jinai žino, kad jūs mylite Florindą, ir kad jisai kaip pat įsimylėjęs jus; o jeigu atsitiks, kad jinai ištekės už sinjoro Lelijo, jūsų Florindas liks jums, o judvi su Rozaura būsite kuo geriausios draugės.

ROZAURA. Niekuomet nebūsiu draugu asmenybės, kuri pasiruošusi mane išduoti. Aš dar neatsisakiau Florindo, o už Lelijo dar neištekėjau. *(Išeina)*

BEATRIČĖ. Ką jūs j tai pasakysite?

ELEONORA. Leipstu juokais.

BEATRIČĖ. Jūs paliejote j ugnį taukus.

ELEONORA. Norėjau pajuokauti.

BEATRIČĖ. Atleiskite, brangioji, bet jūs per daug plepi.

ELEONORA. O jūs gudri, tačiau nelabai.

BEATRIČĖ. Gražus vizitas, ką ir besakysi! Eikime. Įdomu, kas bus toliau?

ELEONORA. Iš tos padūkėlės galima visko laukti. *(Išeina)*

BEATRIČĖ. Rozaura – padūkėlė, Eleonora – plepė, tegu sau trata ir tarška, aš joms netrukdysiu ir nieko nežiūrėdama ištekėsiu už Florindo. Jei jau kas man dingtelia į galvą – tegriūna visas pasaulis, o bus taip, kaip aš noriu. *(Išeina)*

TREČIAS VEIKSMAS

1 scena

(Kambarys)

(Rozaura viena)

ROZAURA. Na ir galva gi mano! Apie ką aš svarstau? Ką apie mane pasakys mano pažįstami? Kas akimirką keičiu savo sprendimus. Rimtai peržvelgus savo būdą, mane ima apmaudas ir darosi gėdingi vis mano įnoriai. Jei daviau žodį, reikia jo ir laikytis. Jei jau ką nusprendžiau, reikia tatau ir vykdyti. Neleisiu, kad Beatričė mano sąskaita juokus grėstų. Juk Florindas – mano pirmoji meilė, tad jeigu prie jo grįžčiau, vėl atstatyčiau savo lengvabūdiškumą ir įrodyčiau, jog esu ištikima savo jausmams. Taip, mylėsiu Florindą; stengsiuos vėl jį patraukti ir pabandysiu paveikti, kad jis liktų geresnės apie mane nuomonės. Bet kaip grąžinti Florindo širdį? Jei sugebėčiau su juo pasikalbėti, aš jį įtikinčiau. Kartais mane užplūsta tokios laimingos minutės, kuomet man pavyksta pasiekti pergalės.

2 scena

(Brigela ir Rozaura)

BRIGELA. Sinjora, daktaras Balanconi nori jums pareikšti pagarbą.

ROZAURA. *(Sau)* tai Florindo tėvas... Kaip tik laiku.

BRIGELA. Liepsite kviesti ar atsakysite?

ROZAURA. Prašyk, prašyk.

BRIGELA. Klausau.

ROZAURA. Ne, lukterk. *(Sau)* Kažkaip ne visai patogiu tokiomis aplinkybėmis kalbėtis su mylimojo tėvu.

BRIGELA. Liepsite kviesti?

ROZAURA. Noriu... ir nenoriu.

3 scena

(Daktaras ir tie patys)

DAKTARAS. *(Už scenos)* Galima jeiti?

BRIGELA. Tai ką gi liepsite jam pasakyti?

ROZAURA. Sakyk jam... pati nežinau, ką...

BRIGELA. Jeikite, labai prašom! *(Sau)* Aš saviškai.

ROZAURA. Kas tau liepė?

BRIGELA. *(Jeinančiam daktarui)* Malonėkite, jauskitės kaip namie.

ROZAURA. Betgi aš norėjau...

BRIGELA. Nemokate duoti įsakymų, tai pasimokykite. *(Išeina)*

DAKTARAS. Sinjora Rozaura, atleiskite mano drąsą.

ROZAURA. O, sinjore daktare, būkite malonus, sėskite.

DAKTARAS. Jeigu jūsų tėvo nėra namie, aš leidžiu sau pasikalbėti su jumis.

ROZAURA. Prašau, kuo galiu patarnauti?

DAKTARAS. Leiskite būti atviru.

ROZAURA. Aišku. Kalbėkite visai nesivaržydamas.

DAKTARAS. Sinjoras Pantalonė man davė suprasti, jog būtų laimingas, jeigu įvyktų jūsų ir mano sūnaus sutuoktuvės.

ROZAURA. *(Sau)* Jaučiu, kad paraudau. *(Užsidengia veidą rankomis)*

DAKTARAS. Kodėl jūs užsidengiate veidą?

ROZAURA. Ach, paėmė čiaudulys, bet susilaikiau.

DAKTARAS. Kaip jau sakiau, patyręs, kur krypsta mano sūnaus polinkiai, aš tuojau pasikalbėjau su sinjoru Pantalone ir prašiau jo dukters, sinjoros Rozauros, rankos. Kupinas jam būdingo širdies gerumo, jis davė sutikimą, ir mudu nusprendėme iškelti vestuves. Bet, praslinkus kai kuriam laikui, mane aplanko sinjoras Pantalonė ir sako, kad jo duktė pergalvojusi ir nebenorinti tekėti už mano sūnaus. Aš negaliu patikėti, kad sinjora Rozaura būtų tokia lengvabūdė ir kas minutę kaistų savo sprendimą, tuo būdu statydama savo tėvą į neįaukią padėtį. Štai aš ir atėjau iš jos pačios lūpų išgirsti tiesą. Žinoma, kiekviena protinga ir padori mergaitė gerai supranta savo pareigą ir nepanorės įžeisti kavalierių, ypačiai po to, kai jiniai pati skatino jo ketinimus ją vesti.

ROZAURA. *(Sau)* Daugiau drąsos! *(Balsu)* Sinjore daktare, atleiskite, jeigu mano tėvas privertė jus patikėti, kad aš sulaužysiu žodį, duotą sinjorui Florindui. Čia įveltas vienas atvažiuavęs turtingas pirklys, už kurio neva privalėjau ištekėti. Bet aš jį perleidau savo seseriai, norėdama laikytis žodžio, duoto sinjorui Florindui, ir, išskyrus jį, už nieko kito aš netekėsiu.

DAKTARAS. Na ir puiku! Valio! Dabar aš drąsiai galiu sakyti savo sūnui, kad jūs būsite jo žmona.

ROZAURA. Taip, prikalbėkite jį ir nuteikite mano naudai. Bijau, kad jis nepanorės manęs vesti.

DAKTARAS. Nesijaudinkit, mano sūnus padarys visa, ką aš liepsiu. O tuo tarpu – mano pagarba!
(Išeina)

ROZAURA. Laimingesnio atvejo man negalėjo ir būti. Tuo būdu, stengdamasi įtikti daktarui, pati laimėjau sau sėkmę. Kartais ir aš moku būti gudriu diplomatu. *(Išeina)*

4 scena

(Pantalonė, Anselmas ir Tiritofolo su daiktais)

PANTALONĖ. Kur jūs, sinjore Anselmai?

ANSELMAS. Grįžtu į savo kraštus.

PANTALONĖ. Jau? Jeigu nebūčiau jūsų suradęs, jūs dar gi nebūtumėte manęs pagerbęs savo atsilankymu.

ANSELMAS. Ko jūs pageidaujate, sinjore Pantalone?

PANTALONĖ. Tik viena jums pasakyti, jog žinodamas jūsų ketinimus tuoktis su mano dukterimi Dijana, o ne Rozaura, esu pasiruošęs jums ją atiduoti.

ANSELMAS. Sinjore, jums leidus, aš nenoriu nei tos, nei kitos.

PANTALONĖ. Kodėl?

ANSELMAS. Todėl, kad abidvi per tuos prakeiktus lankus tai susispaudžia, tai išsipučia.

PANTALONĖ. Sinjore Anselmai, pilnai jus užjaučiu ir suprantu, jog, pamatęs kai kuriuos mano dukterų keistuoliavimus, beveik gailėtės to, ką jau kartą esate nutaręs. Bet aš doras žmogus, jūs mane pažįstate, kad aš ne melagis, ir viską jums tyra širdimi pasakysiu. Nėra ko kišti visus galus į vandenį, mano dukteriai Rozaurai vėjai galvoje ir jinai jūsų tėviškėje nepritaps prie dvaro, pagaliau ir jus patį iškraustys iš proto. Tačiau Dijana, štai jums teisingo pirklio teisingas žodis, tai tiesiog tyra balandėlė, mergelė protinga, kukli, iš jos galima padaryti viską, ko jums tik reikės; ir nosies jinai neries; ji viskuo patenkinta. Žodžiu, jeigu ją vesite, būsite laimingas. Tiesą pasakius, man rūpėjo išleisti vyresniąją, bet mano palankumas jums neleidžia man jus apgauti ir, be to, trokštu suteikti atpildą Dijanai už jos tyrumą, gerą širdį, už naivumą ir suteikti paramos jos laimei, kurios ji tikrai nusipelnė.

ANSELMAS. Sinjore Pantalone, jūs tiek gero man prišnekėjote apie tą jūsų dukterį, jog beveik mane įtikinote; bet man pasakykite, kodėl ji pakabino ant savęs tokį statinį-rakandą, kuriame moko vaikščioti mažus vaikus?

PANTALONĖ. Kaltos tarnaitės. Vos tik išgirdo apie jos sutartuves, ėmė ant jos tuos lankus kabinėti.

ANSELMAS. Nuotaka – dar ne žmona, nėra jokio reikalo pirm laiko praplatinti drabužius.

PANTALONĖ. O sakykite, brangusis, kokie čia daiktai?

ANSELMAS. Taip sau, niekniekiai sinjorai Rozaurai dovanoms; bet jinai vadina jas storžieviškomis ir vulgariomis; jos jai nepatiko.

TIRITOFOLO. Tiktai vienos pašaipos mes ir tesulaukėm.

PANTALONĖ. Ar žinote, Dijana šiais daiktais nepasibjaurės.

ANSELMAS. Na, jeigu sinjora Dijana juos priims, aš jai dovanosiu, juk aš žmogus mandagus.

PANTALONĖ. Lukterkit, išbandysime. Dijana!

DIJANA. *(Už scenos)* Sinjore!

5 scena

(Dijana ir tie patys)

PANTALONĖ. Eik čionai, dukra mano!

DIJANA. Tuoju. *(Jeina)* Štai ir aš, sinjore tėve.

PANTALONĖ. Tik pažvelk, kokius nuostabius daikčiukus nori tau sinjoras Anselmas padovanoti. Ar jie tau patinka?

DIJANA. Ach, kokie gražūs, koks puikumėlis!

ANSELMAS. *(Sau)* Kokia ji miela, kaip man patinka jos gražutė burnelė. Mano tautiečiai kalnėnai turbūt sakytų *(Pamėgdžiodamas)* „O mieloji, na ir nasrai gi tavo!“

PANTALONĖ. Kaip tau patinka šita gražioji gelumbė? Šiurkštoka, bet aukštos rūšies.

DIJANA. Bent jau šilta man bus su tokia.

PANTALONĖ. O pažvelk į tą ryškiai raudoną medžiagą.

DIJANA. Ach, kokia nuostabi! Tai šventėms. Bent žavumėlis.

ANSELMAS. *(Sau)* Kokia miela!

PANTALONĖ. Tos kojinės tau patinka?

DIJANA. O, jeigu jos visos būtų mano!

ANSELMAS. Jai viskas patinka.

PANTALONĖ. Štai, pažvelk į tuos įtvirtus akmenukus. Daiktas nors ir ne naujas, bet puikus.

DIJANA. Kaip žavu! Mano, mano! Noriu, noriu jo!

ANSELMAS. *(Sau)* Dieve, koks kerintis paprastumas!

PANTALONĖ. *(Rodydamas į Anselmą)* O štai tau ir kita brangenybė.

DIJANA. Kokia?

PANTALONĖ. Ogi štai ši. *(Rodo į Anselmą)* Brangus reikmuo.

DIJANA. Ką jūs, liaukitės, jūs iš manęs juokiatės!

PANTALONĖ. Argi tu nesakei, kad norėtumei jį matyti savo vyru?

DIJANA. *(Juokdamasi)* Sakiau.

PANTALONĖ. Štai jįsai priešais tave ir jeigu nori...

ANSELMAS. Jeigu norite, aš jūsu.

DIJANA. O kur brangenybė?

PANTALONĖ. Brangenybė – tai jis.

DIJANA. Jis – brangenybė? Na ir juokai! Tokia didžiulė brangenybė, kad net baisu.

PANTALONĖ. Na, ką pasakysite, sinjore Anselmai? Ar patinka jums ta mergaitė?

ANSELMAS. Aš stačiai ją įsimylėjau.

PANTALONĖ. Jeigu norite, jinai bus jūsu.

DIJANA. (*Pantalonei*) Kodėl jo? Aš – jūsu. Argi jūs mane pardavėte?

PANTALONĖ. Taip, aš tave pardaviau sinjorui Anselmui.

DIJANA. O kiek jums jįsai užmokėjo?

PANTALONĖ. (*Anselmui*) Pasigėrėkite, kokia tyra nekaltybė!

ANSELMAS. Mūsų kalnams tai tikras lobis.

PANTALONĖ. Eikim ir patvirtinsim viską popieriuje.

ANSELMAS. Suprantama, eikim. Aš esu jūsu žinioje.

PANTALONĖ. Dijana, visi šitie daiktai tavo.

ANSELMAS. Taip, visa tai jūsu ir, be abejo, brangenybė.

DIJANA. Tos brangenybės ant kaklo nepakabinsi. (*Išeina su Tiritofolo*)

6 scena

(*Brigela, Kolombina ir Koralina*)

BRIGELA. Stok, stok, sustokite!

KOLOMBINA. Atiduokite man cechinę.

KORALINA. Grąžinkit man pinigus.

KOLOMBINA. Ar jums ne gėda iš vargšių moterų taip tyčiotis?

KORALINA. Taip su mumis elgtis?

BRIGELA. Stebiuos jums. Aš, rodosi, esu padorus žmogus ir jūsu pinigų nereikalingas. Aš juos paėmiau, kadangi panorau jus išbandyti ir įsitikinti, kuri tų dviejų plepučių labiau mane myli. Man įkyrėjo tarnauti. Aš noriu apsivesti, bet tą, kuri mane myli. Taip, aš nusprendžiau judvi išbandyti; ir štai dabar patyriau. Ką jau bekalbėti, geros jūs šykštūnės! Pykstatės, koliojatės ir dėl kvailo cehino pasiruošusios man pridaryti gėdos. Pakaks! Eikite jūs abi po velnių! Štai jums, netekote savo laimės,

netekote tokio žmogaus, kaip aš, ir visą gyvenimą liesite ašaras per tą prakeiktą savo godumą, o aš kvatosiu, eidamas su žmona už parankių susikabinęs, ir jūs sprogsite iš pavydo.

KOLOMBINA. *(Susigėdusi)* Aš pasakiau tai... tiktai taip sau, tik juokais, o cechinę aš jums dovanojau.

KORALINA. *(Taip pat)* Jeigu jums ir dar reikia cechinių, galite manimi pasikliauti.

BRIGELA. Ech! Veniai griebtų, štai jis, jūsų cechinas. *(Apsimeta neva jį imtų iš kišenės)*

KOLOMBINA. Ne ne, pasilikite jį sau.

KORALINA. Man jo nereikia, nereikia.

BRIGELA. Nereikia?

KOLOMBINA. Aš jums jį dovanuju.

KORALINA. O aš seniai padovanojau.

BRIGELA. Gerai, nenorėdamas jūsų įskaudinti, juos pasilaikau sau.

KOLOMBINA. Bet... sakykite... kas bus jūsų žmona?

BRIGELA. Ta, kuri labiau mane myli.

KORALINA. Aš jus myliu be nuovokos!

KOLOMBINA. O aš dėl meilės einu iš proto!

BRIGELA. Taigi klausykite: šįvakar jaunosios šeimininkės vestuvės, o galbūt net ir vyresniosios, jeigu jinau ligi vakaro nepergalvos. Šeimininkas nori, kad truputį pasilinks mintumėm, susirinks svečių; ir galbūt, kad ir aš prieisiu kokios išvados.

KOLOMBINA. Katra gi bus ta laimingoji?

BRIGELA. Aš jau nusprendžiau, bet katra – nesakysiu.

KORALINA. Sakykite, pagaliau.

BRIGELA. Nesakysiu; viena iš judviejų, bet katra – nesakysiu.

KOLOMBINA. Brangusis Brigela, sakykit, nekankinkit manęs.

BRIGELA. Na, sutarta, pasakysiu ir nepasakysiu: ta, kuri gražesnė.

KOLOMBINA. *(Sau)* O, šita laimė, vadinasi, man atiteko!

KORALINA. *(Sau)* Jau čia aišku, kad aš!

KOLOMBINA. *(Sau)* Kame gi jos tas grožis? Tuščia vieta!

KORALINA. *(Sau)* Po velnių, reikia būti aklam, kad pasakytumei, jog tai Kolombina!

KOLOMBINA. *(Sau)* Jis mano be jokių kalbų! *(Balsu)* Brigela, aš džiūgauju! *(Išeina)*

KORALINA. *(Sau)* Aš būsiu jūsų žmona. *(Balsu)* Dabar matau, jog jūs mane mylite. *(Išeina)*

(Brigela, vėliau Pantalonė)

BRIGELA. Nešdinkitės abidvi, kad jūs sudegtumėt!

PANTALONĖ. Vikriau sukėtės, sutvarkykite kambarius. Kad visur būtų žvakės. Paruoškite kavą.

BRIGELA. Kiek asmenų?

PANTALONĖ. Dešimčiai – dvylikai. Šįvakar sinjoros Dijanos vestuvės su sinjoru Anselmu. Reikia atšvęsti.

BRIGELA. Tai sinjora Dijana anksčiau ištekės už sinjorą Rozaurą?

PANTALONĖ. Taip jau atsitiko. Sinjoras Anselmas skuba išvažiuoti; gali įvykti, kad ir sinjora Rozaura čia pat susižieduos su sinjoru Leliju. Mudu su juo neseniai šnekėjomės. Jisai nesiryžta, nes truputį jai pavydulauja; bet, manau, jisai čia ateis ir viskas susitvarkys.

BRIGELA. Labai jau sunkus sinjoros Rozauros būdas; jisai tiesiog iš proto išvedė nelaiminguosius tarnus.

PANTALONĖ. Ech, jeigu galėčiau ja nusikratyti! Tačiau negaiškim veltui laiko. Darykite tai, ką jums įsakiau.

BRIGELA. Klausau. *(Išėina)*

(Pantalonė, vėliau Florindas)

PANTALONĖ. Jeigu liksiu vienišas ir išsinarpliosiu iš visų šitų painiavų, galbūt vesiuos ir aš.

FLORINDAS. Jūsų nuolankus tarnas, sinjore Pantalone.

PANTALONĖ. Mano pagarba, sinjore. Ko pageidaujate?

FLORINDAS. Aš noriu sužinoti iš jūsų visą tiesą. Tėvas man pasakė, kad jis kalbėjęs su sinjora Rozaura; jinai sutinka ne tik būti mano žmona, bet dargi prašiusi paskubinti vestuves. Štai aš ir norėjau iš meldžiamojo sužinoti, kaip susidėstę čia reikalai.

PANTALONĖ. Mano drauge, aš privalau jus nuvilti: reikalai susidėstė kaip tik atvirkščiai. Rozaura davė žodį sinjorui Lelijui. Kas bebūtų, ji nori už jo išeiti. Privalėdamas ją nuraminti, aš sutikau. Su sinjoru Leliju jau viskas sutarta ir kiekvieną minutę laukiu jo baigti reikalą.

FLORINDAS. Vadinas, aš galiu elgtis kaip tinkamas, nebeatsižvelgdamas į savo duotąjį žodį?

PANTALONĖ. Kam čia dar žodis? Viskas išlakstė po galais!

FLORINDAS. Sinjore Pantalone, nuolankus jūsų tarnas!

PANTALONĖ. Atleiskite, bet aš nekaltas.

FLORINDAS. O, aš nė kiek nepritrenktas. Aš laimingas, kad esu laisvas, ir jums dėkingas, kad tatai patvirtinote. *(Sau)* Tegū sau tėvas kalba ką nori, o Beatričė bus mano žmona. *(Išėina)*

9 scena

(Pantalonė, vėliau Rozaura)

PANTALONĖ. Suprantama, būtų geriau, jeigu Rozaura ištekėtų už Florindo, o ne už Lelijo; tačiau moterys viską daro saviškai, o aš, trokšdamas ją iškišti, pasiruošęs vykdyti jos visus įgeidžius.

ROZAURA. Na kaip, tėve, jūs susitarėte su sinjoru Florindu?

PANTALONĖ. Taip, dviem žodžiais mes viską nutarėme.

ROZAURA. Jis patenkintas?

PANTALONĖ. Jisai džiūgauja.

ROZAURA. Kada vestuvės?

PANTALONĖ. Kokios vestuvės?

ROZAURA. Mano.

PANTALONĖ. Nors ir šįvakar, jei nori.

ROZAURA. Puiku! Pasiųski, tegū pakviečia Florindą ir paskubėsime jas atšvęsti.

PANTALONĖ. O kuriems galams čia Florindas?

ROZAURA. Tai argi ne jis mano būsimasis vyras?

PANTALONĖ. Ką? Florindas? Tu gi pati sakei, kad nori tekėti už Lelijo.

ROZAURA. O argi sinjoras Florindas čia dabar ne dėl manęs lankėsi?

PANTALONĖ. Na tai kas?

ROZAURA. Aš gerai apsvarsčiau iš...

PANTALONĖ. Nutilk, beprote! Tu stačiai kvaištelėjai! Tu sakeisi norinti tekėti už Lelijo – ir tu už jo tekėsi, vistiek, ar laisva valia, ar prievarta! O neisi už Lelijo, tai aplanai nė už ko nebeišeisi. O jeigu nesusiprotėsi, uždarysiu tave tarp keturių sienų, lanksčiauodege tu pusprote, padūkėlio vėjo nešta ir pamestoji! *(išėina)*

10 scena

(Rozaura ir Lelijas)

ROZAURA. Sekit sau pasakas, o vis tiek bus maniškai. Aš galutinai nutariau tekėti už Florindo ir nebenoriu keisti savo nutarimo. Tėvas mane vadina vėjavaike, o aš tuo tarpu tapau pastoviausia moterimi pasaulyje.

LELIJAS. Sinjora, kadangi jūsų tėvas įtikino mane jus esant man palankia, tai aš atėjau pareikšti jums savo meilę.

ROZAURA. Nešdinkitės jūs su savo meile. Mano geraisiais jausmais nelabai praturtėsite.

LELIJAS. Kodėl jūs su manim kalbate tokiu tonu?

ROZAURA. Todėl, kad aš esu pastovi mergaitė. *(Išėina)*

11 scena

(Lelijas vienas)

LELIJAS. Nėra ko sakyti, tai bent pastovumas! Jinai pastovi, jeigu taip galima išsireikšti, tik savo nepastovumu. Na, gana! Kol gyvas būsiu, jos nebelankysiu. Lig šiol dar svyravau, bet dabar pakaks, esu sotus ligi čia. Aš nutariau baigti reikalą su sinjora Eleonora ir eisiu sužinoti, ar jinai sutinka būt mano žmona. *(Išėina)*

12 scena

(Dijana, Kolombina ir Koralina)

KOLOMBINA. Eikite greičiau čionai. Leiskite man jus aprengti krinolinu.

DIJANA. Nė už ką!

KORALINA. Argi jūs norite būti vestuvėse su šiuo paprastučiu drabužiu?

DIJANA. Sinjoras Anselmas jį visai giria.

KOLOMBINA. Sinjoras Anselmas stačiai beprotis.

KORALINA. Sinjoras Anselmas kaimo stuobrys!

(Anselmas ir tie patys)

ANSELMAS. Kas atsitiko? Ko reikia?

DIJANA. Pagalvokit, sinjore, jos būtinai nori mane aprengti krinolinu.

ANSELMAS. Ach, jūs velniai ne bobos! Kodėl jūs norite ją sukišti į būgną? Gal per sietą ją perleisti rengiatės ar ką?

(Pantalonė ir tie patys)

PANTALONĖ. Na, kaip jaunieji? Man labai smagu truputį pabūti jūsų tarpe.

ANSELMAS. Dėl dievo, paliepkite tarnaitėms juo greičiau pašalinti tuos putpelių raizgus.

PANTALONĖ. Nagi, vikriau, nuimkite tas valčių pašiūres.

ANSELMAS. Bravo, bravo! Štai žodis, kuris man neatėjo į galvą.

KORALINA. O, jeigu dangus taip panorėtų, kad aš vestuvių dieną galėčiau apsilvilti krinolinu! *(Išneša krinoliną)*

ANSELMAS. Kiek ten žvakių? Ar tik nebijote, kad sužieduotuvijų metu neįžiūrėsiu jūsų dukters?

PANTALONĖ. Susirinks mažas sambūris.

ANSELMAS. Man pakaks vienos Dijanos.

PANTALONĖ. Bus svečių.

ANSELMAS. Kam? Sužieduotuvėms gana ir dviejų žmonių.

PANTALONĖ. Brangus sinjore Anselmai, man atleiskite. Pas mus toks paprotys: kai išleidžiama už vyro, kviečiama giminės ir draugai. Giminių neturiu, esu ne vietinis; todėl pakviečiau kelias sinjoras, mano dukters bičiules.

ANSELMAS. Bet paskui sinjoras patrauks ir kavalieriai.

PANTALONĖ. Labai galimas daiktas, tačiau tiek tos bėdos.

ANSELMAS. Gana! Greičiau į kalnus!

PANTALONĖ. O štai sinjora Beatričė.

KORALINA. Ir sinjora Eleonora. Jos atėjo jūsų pasveikinti. Juk jūs nuotaka.

DIJANA. Ach, kokia man gėda!

PANTALONĖ. Jūs matote? Štai ir draugužės.

ANSELMAS. Argi jums nesakiau? O paskui jas ir sinjorai.

(Beatričė, Eleonora, Florindas, Lelijas ir tie patys)

BEATRIČĖ. Jūsų paslaugoms, ponai.

ELEONORA. Mano pagarba, sinjorai.

BEATRIČĖ. Mieloji nuotaka, jus sveikinu iš visos širdies.

ELEONORA. Aš džiaugiuosi jūsų laime.

(Dijana slepiasi kampe)

BEATRIČĖ. Na ką jūs, ką jūs? Nebėkite.

ELEONORA. Liaukitės gėdytis.

(Dijana ir toliau slepiasi)

ANSELMAS. Dieve, koks žavus drovumas!

PANTALONĖ. Na, ką aš jums sakiau?

ANSELMAS. Mano džiaugsmas beribis, tik greičiau į kalnus!

(Rozaura, tie patys)

ROZAURA. Sveikinu jus, mielieji sinjorai. *(Visi lenkiasi)* Tėve, ką reiškia šis nuostabus sambūris? Galbūt, mano bičiuliai atėjo manęs pasveikinti? Dėkoju jums. Džiaugiuosi, kad visi čia. Aš noriu jums visiems pasakyti, jeigu anksčiau buvau lengvabūdė, tai dabar galiu pasigirti savo pastovumu ir kaip nuotaka tiesiu ranką sinjorui Florindui, nes jam pirmam esu davusi žodį.

FLORINDAS. Sinjora, aš jums be galo dėkingas už jūsų malonų dėmes. Giriu jūsų sumanymą tapti pastovia. Prie jūsų grožio prisidės dar viena vertybė. Jūs suteikiate man garbės, siūlydama man savo ranką, bet turiu jums pasakyti, kad mano sužieduotinė sinjora Beatričė.

PANTALONĖ. Tai bent siurprizas! Ach, kaip aš patenkintas!

ROZAURA. Ką? Jūs – veidmainė bičiulė ir jūs mane apgavote.

BEATRIČĖ. Aš jus apgavau? Jus apgavo jūsų nepastovumas.

ROZAURA. Dabar aš gerai matau, kokia būtų buvusi kvailystė ištekėti už tokio neverto žmogaus. Štai ir puiku; aš atsipalaidavau nuo pirmojo savo pažado ir dabar privalau tesėti antrąjį. Jeigu sinjoras Florindas man grąžino laisvę, vadinasi, aš galiu ištekėti už mano brangaus sinjoro Lelijo.

LELIJAS. Prisipažinsiu atvirai, kad nesu vertas jūsų malonių. Mane apstulbino nelauktas jūsų nutarimas, bet kreipimasis „brangus“ patvirtina man jūsų meilę. Apgailestaudamas turiu pasakyti, kad mano sužieduotinė sinjora Eleonora.

PANTALONĖ. Puiku! Na ir patenkintas gi aš!

ROZAURA. (*Eleonorai*) Jūs irgi pasirodėte išdavikė.

ELEONORA. Aš išdavikė? Čia tekaltos vien jūsų užgaidos.

ROZAURA. (*Lelijui*) Ir jūs vaizduojatės, kad mane įžeidėte? Atvirkščiai, jūs man padarėte didelį malonumą. Vien dėl jūsų aš privalėjau netekti didžiulės laimės, bijodama sulaužyti jums duotąjį žodį. Štai sinjoras Anselmas. Jis keletą kartų siūlė man savo ranką. Aš vien dėl jūsų jam atsakydavau. Dabar aš priimu ir bematant einu nusivilkt krinolino.

ANSELMAS. Lukterkite, negaiškite veltui laiko. Šių sinjorių ir sinjorų akivaizdoje sakau jums, kad aš imu sinjorą Dijaną.

PANTALONĖ. Tai bent siurprizas! Na ir patenkintas gi aš!

ROZAURA. Kaip? Jaunesniąją seserį?

ANSELMAS. Todėl jinai ir atrodo jaunesnė, kad ant jos mažiau visokių skarmalų prikarstyta.

ROZAURA. Deja! Regiu tris nuotakas, o aš čia – tik atlieka.

PANTALONĖ. Pati kalta!

KOLOMBINA. Jūs pamatysite net keturias.

KORALINA. Taip, keturias. Brigela mane ves.

KOLOMBINA. Ne, Brigela ves mane.

Paskutinė scena

(*Brigela ir tie patys*)

BRIGELA. Aš čia. Kas mane šaukia?

KOLOMBINA. Juk tiesa, Brigela, jūs vesite mane.

KORALINA. Sakykit, Brigela, juk jūs man padovanojote širdį?

BRIGELA. Sinjoros, pakalbėkime iš tikrųjų. Pasakiau, kad vesiu gražesnę. Bet judvi abi savaip gražios; todėl, nė vienos nenorėdamas skriausti, aš nevesiu nei tos, nei kitos.

KOLOMBINA. Galvažudys! Atiduokite man cechą!

KORALINA. Niekšas! Gražinkite man mano pinigus!

BRIGELA. (*Pantalonei*) Klausau, sinjore. Tuoju pat. Liepsite paduoti kavą? Bematant bus viskas sutvarkyta.

ANSELMAS. Aš nuo kavos atsisakau. Sinjorai, linkiu jums labos nakties; aš išvykstu su savo žmona.

FLORINDAS. O aš su sinjora Beatriče; tėvas pritaria mano santuokai, patyręs, koks sinjoros Rozauros būdas.

LELIJAS. O aš einu tuoktis su sinjora Eleonora.

ROZAURA. O aš lieku viena, pamesta ir išjuokta, degdama iš gėdos. Deja! Pelnytai! Tai įnoringai mergaitei bausmė: norėti visko ir negauti nieko. Kraipytis į visas šalis ir prie nieko nesustoti ir, pagaliau, griebtis pastovumo, kuomet jau per vėlu.

Finalinė tarantela

(Visi dalyviai)

Linksmi veidai mums dega.

Visi į būrį smagu

Pasiausti, žaisti šen greta –

„Padūkėlė“ baigta.

Sinjorai, mielos sesės,

Dar karnavalas tęsis,

Visa Venecija dar švies,

Visiems labos nakties.

(Toliau šokis)

(Toliau kartojama du pirmieji posmai)

PADŪKĖLĖ – reikmenija

1 veiksmas

Rozaurai – perlų karoliai ant kaklo, plunksnos ir kaspiniai plaukuose, kykas ant galvos.

Scenoje – rankinis veidrodėlis, pudrinė su pukovka, buteliukas kvėpalų, pulvizatorius, vėduoklė ir kit. prie veidrodžio sudėta.

Užkulisyje – ant padėklo (spec. daryto – sukamas) – du puodeliai – kavai ir šokoladui gerti, krištolinė vazelė ant aukštos kojelės su vaisiais – vynuogėmis.

Dijanai – kykas, krepšelis pintas, grakštus vaisiams ir jame apelsinai.

Koraliniai – krepšys-pintinė su skalbiniais, užtiestas paklode, cechinas – metalinis pinigas.

Kolombiniai – cechinas – metalinis pinigas, kykas ant stovo, lygintuvas.

Tritofolo – krepšys-pintinė, kuriame įdėti gelumbės 2 gabalai; viena raudona, kita, kojinių
rainuotų 5 poros; kepurėje dėžutė su brangenybėmis ir žiedas su brangakmeniu.

Anselmui – du skėčiai (juodas vyriškas ir spalvotas), marga languota didelė nosinė.

Brigelai – diržas, piniginė, gitara.